

T C Z E W

Tczew

750-LECIE MIASTA TCZEWA
1260 - 2010

NR 9/236

Październik 2010 r.

ISSN: 1234-5911

750-lecie

nadania praw miejskich

Panorama Miasta

Bezpłatny biuletyn informacyjny samorządu miasta Tczewa

W NUMERZE

☆ **Debiut Tczewa
na Giełdzie Papierów
Wartościowych**

☆ **21 listopada
– wybieramy radnych
i prezydenta Tczewa**

☆ **W dawnej masarni
będzie MOPS**

☆ **„Żuławy Wkoło”
– 134 cyklistów
wystartowało
w rowerowym
maratonie**

☆ **Do Tczewa zjechali
akordeoniści**

☆ **Prezydent
nagrodził właścicieli
najładniejszych
balkonów i posesji**

Tczew 2006-2010

CZAS INWESTOWANIA

Przystań żeglarsko-pasażerska to jedna z inwestycji ostatniej kadencji samorządu miasta

MIJAJĄCA KADENCJA SAMORZĄDU to dla Tczewa czas rozwoju, inwestowania i korzystania z unijnych dotacji. Dla środowisk sportowych to przede wszystkim czas rozwijania infrastruktury – tyle boisk, ile w ciągu minionych czterech lat nie zbudowano nigdy wcześniej. To także kadencja, które pozostawi zadania do wykonania następcom. Do najważniejszych należeć będzie dokończenie budowy zintegrowanego węzła komunikacyjnego oraz kontynuacja projektu związanego z rewitalizacją Starego Miasta.

Więcej na str. 9-12.

Samorządowy Oskar dla prezydenta Tczewa

Zenon Ody, prezydent Tczewa otrzymał wyróżnienie przyznane przez Kapitułę Nagrody im. Grzegorza Palki – określonej mianem samorządowego Oskara. Nagrodą tą Liga Krajowa od 13 lat honoruje za wybitne zasługi dla samorządu terytorialnego.

Uroczystość odbyła się 10 października w Galerii Porczyńskich w Warszawie. Prezydent Tczewa został uhonorowany za inicjowanie przedsięwzięć mających istotne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju miasta.

Liga przyznaje nagrodę im. Grzegorz Palki za wybitne zasługi dla rozwoju samorządu terytorialnego, w dziedzinie ogólnopaństwowowej, w dziedzinie działalności samorządowej o wymiarze ogólnokrajowym oraz w kategorii działań w samorządzie lokalnym o znaczeniu ponadlokalnym. Laureatami nagrody byli m.in. Jerzy Buzek, Irena Lipowicz, Danuta Hübner i Brunon Synak.

Fundując Nagrodę im. Grzegorz Palki Liga Krajowa honoruje jednego z najwybitniejszych przedstawicieli polskiego samorządu terytorialnego, tragicznie zmarłego Grzegorza Palkę.

M.M.

Pozegnaliśmy Janusza Kortasa

6 października zmarł Janusz Kortas, Kawaler Medalu „Pro Domo Trsoviensi”, twórca i prezes Dyskusyjnego Klubu Filmowego w Tczewie, działacz władz Polskiej Federacji DKF, wiceprezes Towarzystwa Miłośników Ziemi Tczewskiej, długoletni pracownik Urzędu Miejskiego w Tczewie. Miał 70 lat.

Janusz Kortas najbardziej znany był jako współzałożyciel Dyskusyjnego Klubu Filmowego „Sugestia”. Od momentu jego powstania czyli 1970 r. pełnił funkcję prezesa Rady DKF. W ramach pracy w DKF realizował wiele przedsięwzięć, m.in. Tczewskie Dni Filmowe, Dni Filmu Radzieckiego, przegląd filmów marynistycznych, seminaria dotyczące filmu. Współtworzył dziecięcą sekcję DKF „Pinokio” i Studium Wiedzy o Filmie.

Od 1978 do 1990 r. był członkiem Rady Polskiej Federacji DKF. W latach 1990-1993 był sekretarzem Komisji Rewizyjnej, a od 1993 r. przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Polskiej Federacji DKF w Warszawie.

Aktywnie działał w Towarzystwie Miłośników Ziemi Tczewskiej.

W 1998 r. za swoją działalność w dziedzinie kultury otrzymał wyróżnienie samorządu miasta Tczewa – Medal „Pro Domo Trsoviensi”, był laureatem „Kociewskiego Pióra” w kategorii animacja kultury oraz „Samburii” – nagrody starosty tczewskiego. Minister kultury Bogdan Zdrojewski przyznał tczewianinowi najwyższe odznaczenie w świecie kultury – brązowy medal Gloria Artis.

M.M.

L SESJA

Proponowany porządek obrad L sesji Rady Miejskiej w Tczewie na dzień 29 października 2010 r. o godz. 10.00 w sali konferencyjnej im. F. Fabicha w Urzędzie Miejskim w Tczewie

I. Część pierwsza:

1. Otwarcie sesji i powitanie gości.
2. Sprawdzenie obecności radnych.
3. Przedstawienie proponowanego porządku obrad sesji.
4. Przyjęcie protokołu z sesji Rady Miejskiej w Tczewie z 30 września 2010 r.
5. Informacja z działalności Prezydenta Miasta Tczewa.
6. Informacja z interpelacji zgłoszonych przez radnych w okresie od 30 września do 28 października 2010 r.

II. Część druga:

7. Informacja Prezydenta Miasta o złożonych oświadczeniach majątkowych za 2009 r.
8. Informacja Przewodniczącego Rady Miejskiej o złożonych oświadczeniach majątkowych za 2009 rok.
9. Informacja z przebiegu „Nieobozowej Akcji Lato 2010”.
10. Informacja z działalności placówek oświatowych w roku szkolnym 2009/2010.
11. Raport o stanie miasta na koniec kadencji 2006-2010, w tym:
  - sprawozdanie z realizacji:
  - a) działalności Prezydenta Miasta za okres kadencji 2006-2010
  - b) strategii rozwoju miasta za okres kadencji 2006-2010
  - c) Wieloletniego Planu Inwestycyjnego w kadencji 2006-2010
12. Podjęcie uchwał w sprawie:
  - 12.1 określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na terenie miasta Tczewa,
  - 12.2 określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na terenie miasta Tczewa,
  - 12.3 ustalenia liczby nowych licencji na wykonywanie transportu drogowego taksówką w 2011 r.
  - 12.4 ustalenia górnych stawek opłat za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
  - 12.5 zmiany planu sieci publicznych szkół podstawowych oraz granic ich obwodów,
  - 12.6 zmiany planu sieci publicznych gimnazjów oraz granic ich obwodów,
  - 12.7 zatwierdzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w mieście Tczewie na rok 2011,
  - 12.8 uchwalenia Programu Współpracy Gminy Miejskiej Tczew z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2011,
  - 12.9 określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania,
  - 12.10 porozumienia międzygminnego,
  - 12.11 uchwalenia regulaminu targowisk w mieście Tczewie,
  - 12.12 zmieniająca uchwałę w sprawie zmiany uchwały dotyczącej zasad zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki okresowe, zasiłki celowe i pokrycie kosztów pogrzebu,
  - 12.13 zmian w budżecie miasta Tczewa na 2010 r.
13. Zgłaszanie interpelacji i wniosków.
14. Wolne wnioski, oświadczenia.

Porządek sporządzono 7 października 2010 r.

ILU NAS JEST?

1 października w Tczewie zameldowanych było 60 069 osób, w tym 58 988 na pobyt stały i 1081 na pobyt czasowy. Od początku września ubył 58 mieszkańców miasta.

Panorama Miasta – Biuletyn Informacyjny Samorządu Miasta Tczewa
Rada Programowa: przewodniczący – Kazimierz Ickiewicz
członkowie – Zenon Drewa, Mirosław Pobiłocki, Włodzimierz Mroczkowski,
Grażyna Antczak, Zyta Mysza, Ludwik Kiedrowski.
Redaktor naczelna – Małgorzata Mykowska.
Urząd Miejski Tczew, Biuro Promocji Miasta ☎ 77-59-322
Wydawca: Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta,
ul. J. Dąbrowskiego 6, ☎ 531-35-50; 531-36-37

Rusza emisja obligacji miejskich

Debiut Tczewa na Gieldzie Papierów Wartościowych

28 października br. obligacje wyemitowane przez Miasto Tczew debiutują na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Wkrótce tczewianie, kupując obligacje będą mogli uczestniczyć w procesie modernizacji miasta.

– W czerwcu tego roku Rada Miejska zdecydowała o emisji obligacji komunalnych na okaziciela

– tłumaczy **Helena Kullas**, skarbnik miasta. – Pozyskane w ten sposób 24 mln zł zostały przeznaczone na pokrycie planowanego deficytu budżetu miasta na 2010 r. spowodowanego głównie realizacją zadań inwestycyjnych dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej, budową budynków komunalnych, modernizacją obiektów oświatowych oraz modernizacją i budową dróg i obiektów mostowych.

Obligacje wyemitowano w pięciu seriach: trzy serie po 6 mln zł, jedna seria w wysokości 4 mln zł i jedna seria w wysokości 2 mln zł. Wykup obligacji nastąpi po upływie od 7 do 10 lat od daty emisji.

Emitemem oraz instytucją obsługującą emisję i zarazem wykup obligacji w wyniku przetargu został Bank PKO BP S.A. 28 października na Gieldę Papierów Wartościowych do alternatywnego systemu obrotu na Catalyst trafi jedna seria obligacji o wartości 2 mln zł. Do obiegu publicznego zostanie wprowadzonych 2000 sztuk obligacji o jednostkowej wartości nominalnej 1000 zł. Odsetki od zainwestowanego kapitału wypłacone będą po upływie każdych 6 miesięcy w wysokości 0,79 proc. ponad stawkę WIBOR 6M. W pierwszym okresie odsetkowym łączna wysokość oprocentowania wynosi 4,78 proc. Wykup obligacji (obligacje siedmioletnie) nastąpi 23 sierpnia 2017 r.

Dzień Edukacji Narodowej

Nagrody dla najlepszych pedagogów

Wojewódzkie obchody Dnia Edukacji Narodowej odbyły się w Tczewie. W sali Centrum Kultury i Sztuki spotkali się pedagodzy z dziesięciu powiatów, władze oświatowe województwa, samorządowcy. Najlepszym nauczycielom wręczono medale, odznaczenia państwowe, nagrody.

Uroczystość uświetnił występ Chóru Męskiego Echo oraz zespołu ludowego ze Zblewa. **Michał Owczarczak**, wicewojewoda pomorski wręczał złote, srebrne i brązowe medale prezydenta RP „Za długoletnią służbę”. **Zdzisław Szudrowicz**, kurator oświaty i wychowania w Gdańsku przekazywał medale Komisji Edukacji Narodowej. Wśród laureatów byli także tczewianie, a wśród nich m.in. **Zenon Ody**, prezydent Tczewa, ks. prałat **Stanisław Cieniewicz**, **Marek Trzcziński**, dyrektor SP 11, **Czesław Roczyński**, dyrektor Zespołu Szkół Technicznych.

– W naszym województwie jest 37 tys. nauczycieli, co 60 w jakiś sposób został dziś wyróżniony – powiedział **Z. Szudrowicz**. – To jeden ze sposobów podziękowania Wam za trud i wysiłek, który wkładacie w nauczanie i wychowanie młodych ludzi. Ministerstwo Edukacji Narodowej ogłosiło ten rok Rokiem Odkrywania Talentów. Rolą nauczycieli jest te talenty odnaleźć i tak poprowadzić młodego człowieka, aby mógł je rozwijać.

Podczas uroczystości wręczone zostały coroczne nagrody prezydenta

Prezydent Tczewa wręcza nagrodę Gabrieli Makać

Tczewa. **Zenon Ody** wręczył je następującym pedagogom: **Grażynie Pawłowicz** (SSP 2), **Gabrieli Makać** (SP 5), **Wiolecie Kowalewskiej** (SP 7), **Elwirze Andraszewicz** (SP 10), **Dorocie Recke** (SP 11), **Katarzynie Kałużnej** (SP 12), **Barbarze Kroll** (SP 12), **Joannie Dulny** (Gimn. 2), **Ewie Majdak** (Gimn. 3).

– Korzystając z pomorskiego Dnia Edukacji Narodowej, który obchodzimy w historycznym grodzie księcia Sambora, składam wszystkim nauczycielom gratulacje i życzę, aby Wasi uczniowie zawsze o Was pamiętali, także wówczas, gdy będą już dorosłymi ludźmi – powiedział prezydent Ody.

M.M.

10 listopada

Uroczysta sesja

10 listopada o godz. 10.00 w Centrum Kultury i Sztuki odbędzie się uroczysta sesja Rady Miejskiej wiencząca V kadencję samorządu. Podczas sesji wręczone zostaną podziękowania obecnym radnym i tym, którzy odeszli z rady w trakcie trwania kadencji, prezydentom, dyrektorom jednostek gminnych i tym, którzy współpracowali z Radą Miejską przez ostatnie cztery lata. Prezydent i przewodniczący Rady Miejskiej podsumują minioną kadencję. Uroczystość uświetni występ Orkiestry Kameralnej Sinfonia Nordica z Gdyni.

– Podczas sesji wspomnimy o zasługach dla Tczewa śp. **Macieja Płażyńskiego**, tragicznie zmarłego w katastrofie smoleńskiej – mówi **Włodzimierz Mroczkowski**, przewodniczący Rady Miejskiej. – W sierpniu radni podjęli uchwałę w sprawie nadania imienia marszałka wiaduktowi 800-lecia Tczewa. Przygotowujemy prezentację multimedialną, która przypomni wizyty marszałka Płażyńskiego w Tczewie, jego zasługi dla naszego miasta. Sesję zakończy odsłonięcie tablicy na wiadukcie ok. godz. 12.00. Na uroczystość zaprosiliśmy rodzinę Macieja Płażyńskiego – żonę Elżbietę oraz dzieci – Katarzynę, Jakuba i Kacpra.

11 listopada

Święto Niepodległości

11 listopada tczewianie uczczą Narodowe Święto Niepodległości. Samorząd Miasta Tczewa zaprasza wszystkich mieszkańców do udziału w uroczystościach oraz do wywieszenia flag narodowych.

Flagi można będzie kupić 9 i 10 listopada w godz. 10.00-14.00 przed Urzędem Miejskim w Tczewie.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI 11 LISTOPADA:

- godz. 9.45 – przemarsz uczestników uroczystości z pl. św. Grzegorza do kościoła p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego
- godz. 10:00 – uroczysta msza św. za Ojczyznę – kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego,
- godz. 11:00 – wymarsz z kościoła farnego ulicami: Kard. Wyszyńskiego, Łazienna, Kościuszki, J. Dąbrowskiego, pl. J. Piłsudskiego, 30 Stycznia
- godz. 11:15 – uroczystości na cmentarzu „Starym” (ul. 30 Stycznia): hymn państwowy, wystąpienie prezydenta Tczewa, starosty tczewskiego, Słowo Boże, składanie wiązanek kwiatów, rota
- godz. 11:45 – przemarsz pod pomnik „Solidarności” (Park Kopernika)
- godz. 12:00 – odsłonięcie pomnika „Solidarności”
- godz. 17:00 – w Centrum Kultury i Sztuki – Koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu artystów Teatru Muzycznego z Gdyni (ok. 70 min.)

Debatowali przedsiębiorcy, samorządowcy i ekonomiści

NIE PRZESZKADZAĆ TO ZA MAŁO

O roli przedsiębiorczości w rozwoju gminy i roli samorządu lokalnego w rozwoju przedsiębiorczości rozmawiano podczas konferencji z udziałem ekspertów i tczewskich przedsiębiorców. Uczestnicy spotkania byli zgodni – to małe i średnie przedsiębiorstwa decydują o rozwoju gospodarczym gminy.

– Chcielibyśmy dzięki tej konferencji przybliżyć temat przedsiębiorczości w Tczewie i atrakcyjności inwestycyjnej miasta, spróbować odpowiedzieć sobie na pytanie, na ile samorząd powinien być aktywny w stosunku do przedsiębiorców, wspierać ich, a na ile pozwolić, aby to rynek sam regulował przedsiębiorczość w gminie – powiedział **Mirosław Pobłocki**, wiceprezydent Tczewa otwierając spotkanie.

– Bardzo istotne dla rozwoju Pomorza są tereny wokół aglomeracji trójmiejskiej, a takim miejscem jest Tczew – mówił **Tomasz Brodzicki**, wiceprezes Instytutu Rozwoju. – Miasto jest nie tylko bardzo korzystnie położone względem aglomeracji, ale to także ważny węzeł komunikacyjny, zwłaszcza jeśli chodzi o transport kolejowy, a także bliskość autostrady. Tczew ma szansę zwiększać swoje znaczenie jako ośrodek przemysłowy.

Jak podkreślał prelegent, kluczem do rozwoju gospodarczego jest rozwój infrastruktury, ale musi on nastąpić w odpowiednim czasie. Najlepsze efekty przynosi jednoczesny rozwój infrastruktury i kapitału ludzkiego. Bardzo istotny jest też poziom kwalifikacji pracowników, który systematycznie wzrasta. Trzeba mieć wizję rozwoju i umieć ją „sprzedać”, wypromować. Wiadomo, że nie uda się rozwinąć wszystkiego, więc trzeba szukać nisz, w których dany ośrodek może się specjalizować.

Zdaniem **Marcina Wołka** z Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego, wspieranie przedsiębiorczości oznacza przede wszystkim wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. – Duży inwestor, ograniczony, z dużym kapitałem i dużymi możliwościami zatrudnienia jest oczywiście dla gminy bardzo pożądany, ale pamiętajmy, że ten obcy przedsiębiorca nie jest w żaden sposób, oprócz ekonomicznego, związany z tym miejscem. Gdy przestanie mu się opłacać, zlikwiduje firmę albo przeniesie tam, gdzie np. tańsza jest siła robocza. Drobnym przedsiębiorcą otwierającym firmę w mieście, gdzie mieszka on, jego rodzina, gdzie ma przyjaciół, znajomych, gdzie jego dzieci chodzą do szkoły – tak łatwo nie przeprowadzi się z firmą na drugi koniec Polski. Jest związany ze swoim miastem nie tylko poprzez biznes – przekonywał **Marcin Wołek**.

Piotr Ciechowicz, wiceprezes Agencji Rozwoju Pomorza S.A. mówił o aktywności tczewskich przedsiębiorców w pozyskiwaniu unijnych funduszy. – Od połowy 2007 r. małe i średnie przedsiębiorstwa z powiatu tczewskiego złożyły 68 aplikacji starając się o dofinansowanie w wysokości łącznie 23 mln zł. Spośród nich konkurs wygrało 16 aplikacji, na które przyznano dofinansowanie w wysokości 8,9 mln zł – tłumaczył **P. Ciechowicz**. – Tę statystykę dotyczącą powiatu zdominował Tczew. Przedsiębiorcy z Tczewa złożyli do Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Pomorskiego 49 aplikacji na 15,6 mln zł, a w efekcie wybrano 11 projektów, na których realizację przyznano 6,2 mln zł. Z Tczewa pochodzi zaledwie 3 proc. złożonych aplikacji, podczas gdy

O przedsiębiorczości rozmawiali (od lewej): Tomasz Brodzicki, Piotr Ciechowicz, Marcin Wołek i Mirosław Pobłocki

podmioty gospodarcze z tego regionu stanowią 5 proc. podmiotów gospodarczych całego województwa. Powiat tczewski znajduje się na 12 miejscu w województwie pomorskim pod względem środków pozyskanych przez firmy.

Jak podsumował **Piotr Ciechowicz**, nie jest źle, ale świadczy to o ciągle zbyt małej aktywności tczewskich przedsiębiorców. Samorząd miasta skutecznie walczy o dotacje, ale przedsiębiorcy nie. Zdaniem **P. Ciechowicza** jednostki samorządu terytorialnego powinny być przyjazne dla przedsiębiorcy – nie przeszkadzać to za mało. W przypadku Tczewa idealnym miejscem, gdzie przedsiębiorca znajdzie pomoc, fachową poradę m.in. na temat tego jak starać się o dotacje, będzie Dom Przedsiębiorcy – instytucja, która powstaje dzięki unijnej pomocy i już w przyszłym roku rozpocznie działalność.

Konferencja pn. „Przedsiębiorczość szansą rozwoju gospodarczego gminy” odbyła się w Centrum Wystawienniczo – Regionalnym Dolnej Wisły, a zorganizował ją Urząd Miejski w Tczewie.

M.M.

Masarnia kupiona – będzie siedziba dla MOPS i archiwum

Miasto wygrało licytację budynku dawnej masarni przy ul. Jagiellońskiej. W planach jest gruntowna przebudowa obiektu, a później umieszczenie tam Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz archiwum Urzędu Miejskiego.

Licytacja odbyła się 23 września. Nieruchomość – budynek o powierzchni użytkowej ok. 1400 m² i działka o powierzchni blisko 2900 m², została kupiona za cenę wywoławczą, czyli 1 mln 13 tys. zł.

– Najważniejszym powodem, dla którego miasto przystąpiło do licytacji jest konieczność zabezpieczenia nowej siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – tłumaczy **Mirosław Pobłocki**, wiceprezydent Tczewa. – Zgodnie z decyzją Straży Pożarnej, MOPS musi opuścić zajmowane do tej pory pomieszczenia przy ul. Armii Krajowej ze względu na zagrożenie dla zdrowia pracowników i klientów. Ponieważ kubatura obiektu przy ul. Jagiellońskiej jest dosyć duża, zapewne uda się rozwiązać drugi problem – zapewnić miejsce dla archiwum urzędowego.

W najbliższym czasie urząd zleci ekspertyzę budowlaną stanu technicznego budynku, co pozwoli na przygotowanie właściwej dokumentacji na adaptację obiektu. Jak zapewnia **M. Pobłocki**, w połowie przyszłego roku powinien rozpocząć się remont, a rok później budynek mogliby zająć nowi użytkownicy.

* * *

Budynek dawnej masarni przy ul. Jagiellońskiej od wielu lat niszczał, był miejscem, gdzie zbierali się bezdomni, a okoliczni mieszkańcy nie czuli się bezpiecznie w takim sąsiedztwie i bali się, że ruderą może się zawalić. Sprawa omawiana była kilkakrotnie m.in. na sesjach Rady Miejskiej. Miasto niewiele mogło jednak zrobić bez zgody i wiedzy właściciela, którego nie sposób było ustalić. Sprawą zainteresował się powiatowy inspektor nadzoru budow-

lanego. W 2008 r. trafiła ona do sądu, który wydał decyzję o ustanowieniu kuratora (został nim pracownik Urzędu Miejskiego) dla nieznanego z miejsca pobytu właściciela nieruchomości. Następnie do naczelnika Urzędu Skarbowego trafił wniosek o wszczęcie egzekucji z nieruchomości. Ten dokonał zajęcia nieruchomości oraz powołał w trybie ustawowym rzeczoznawcę, aby określił jej wartość. Następnym krokiem była licytacja obiektu.

M.M.

Wystawy, kursy komputerowe, punkt informacyjny

Kamienica na Podmurnej już otwarta dla mieszkańców

Wystawy dotyczące historii Tczewa i projektu rewitalizacji Starego Miasta, punkt informacyjny, warsztaty komputerowe dla dorosłych – z tego wszystkiego, nieodpłatnie, tczewianie mogą już korzystać w kamienicy przy ul. Podmurnej 21. Budynek, który przeszedł gruntowny remont jest filią Centrum Wystawienniczo-Regionalnego Dolnej Wisły.

Kamienica otwarta została śpiewająco. Gospodarze zaprosili mieszkańców na plenerowe spotkanie, podczas którego mówiono o nowym obiekcie, a przy tym świetnie się bawiono. Przy dźwiękach gitary **Zbigniewa Flisikowskiego**, śpiewano znane polskie przeboje, jak „Nie płacz Ewka”, „Przeżyj to sam” czy „Zawsze tam gdzie ty”.

– To pierwsza wyremontowana i jedna z wielu kamienic przeznaczonych do remontu w ramach projektu rewitalizacji Starego Miasta – powiedział **Mirosław PoblOCKI**, wiceprezydent Tczewa podczas otwarcia. – Niedawno oddaliśmy do użytku Drogę Widokową, realizujemy

Kamienicę otwarto śpiewająco

zadania społeczne związane z rewitalizacją, teraz przekazujemy mieszkańcom budynek, w którym będą mogli znaleźć informacje o historii Tczewa, o projekcie rewitalizacji, korzystać z praktycznych zajęć komputerowych. Gospodarzem budynku jest Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły.

Do odwiedzania kamienicy zachęcała **Alicja Gajewska**, dyrektor CWRDW. Ciekawostką jest to, że wewnątrz budynku udało się odsłonić fragmenty średniowiecznych murów obronnych. Na parterze urządzono chatę tczewskiego rybaka. Jest też obszerna informacja o tczewskich rybakach i flisakach. Na pierwszym piętrze znajduje się wystawa pn. „Historia rewitalizacji miasta Tczewa”. Na ekspozycji zgromadzono zdjęcia i plany dokumentujące proces rewitalizacji w latach 1995-2010 – w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Wystawa prezentuje również działania inwestycyjne zaplanowane w projekcie rewitalizacyjnym „Rewitalizacja strefy A obszaru zdegradowanego Starego Miasta w Tczewie”, który otrzymał

w tym roku dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także inne działania, które są przewidziane w dalszej przyszłości. Wystawa powstała z inicjatywy Wydziału Planowania Przestrzennego UM w Tczewie. Autorem i wykonawcą wystawy jest firma AXON ART z Gdyni.

Drugie piętro kamienicy zamieniono w pracownię komputerową. Do dyspozycji mieszkańców jest siedem stanowisk. CWRDW organizuje tam warsztaty komputerowe „Komputer – mój przyjaciel”. Zajęcia skierowane są do osób dorosłych, którzy chcą poznać podstawowe zasady działania i możliwości komputera. Warsztaty są bezpłatne. Odbywają się w każdy wtorek i środę od 15.00 do 17.30, zaś w piątki od 10.00 do 13.00.

W budynku funkcjonuje również punkt informacyjno-konsultacyjny „info-REWITALIZACJA”, w którym mieszkańcy mogą dowiedzieć się, jakie zmiany czekają Stare Miasto w wyniku procesu rewitalizacji i jak oni sami mogą w nich uczestniczyć.

M.M.

Budynek przy ul. Podmurnej 21

„Kamienice i ich mieszkańcy” – wystawa na placu Hallera

Plenerową wystawę fotograficzną „Portret staromiejski – kamienice i ich mieszkańcy” otwarto na placu Hallera. Umieszczone tam zdjęcia to efekt konkursu fotograficznego dla studentów II roku Wydziału Architektury i Wzornictwa gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych.

Zanim doszło do odsłonięcia wystawy, **Zenon Ody**, prezydent Tczewa, wręczył nagrody i wyróżnienia autorom najlepszych prac. Otrzymali je: **Kamil Fiedorow** (I miejsce), **Izabela Tkaczyk** (II miejsce), **Joanna Szafranko** (III miejsce). Wyróżniono prace **Anny Wiczorek**, **Agnieszki Lenard**, **Justyny Dąbek**, **Magdaleny Radeckiej**, **Olgi Michalak**, **Pauliny Skrafzkiej**. Studenci fotografowali zabytkowe kamienice oraz mieszkańców, którzy zgodzili się wystąpić w sesji.

To już drugie fotograficzne spotkanie studentów gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych z zabytkowym Tczewem. Tym razem

obiektywy młodych twórców skierowane były nie tylko na kamienice miasta, ale również uwiecznić miały przejawy życia mieszkańców, budujące więzi z miejscem zamieszkania. Penetrowanie średniowiecznych mieszkań i pełnych tajemniczego nastroju strychów dostarczyło uczestnikom konkursu wielu wrażeń. Mam nadzieję, że przygotowany przez studentów materiał zdjęciowy stanie się dla oglądających źródłem wielu interesujących przeżyć, szczególnie plastycznych – stwierdziła na łamach katalogu **Małgorzata Borowska**, wykładowca ASP, pod której merytoryczną opieką pracowali studenci.

Danuta Morzuch-Bielawska, naczelnik Wydz. Planowania Przestrzennego, ogląda wystawę

Konkurs zorganizował Wydział Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Tczewie.

M.M.

Tablica dla przedwojennego burmistrza

Eleonora Lewandowska i prezydent Zenon Ody podczas odsłonięcia tablicy

Tablicę poświęconą Wiktorowi Jagalskiemu, burmistrzowi Tczewa w latach 1936-1939, zamordowanemu przez hitlerowców, odsłonięto w Urzędzie Miejskim w Tczewie. To inicjatywa Towarzystwa Miłośników Ziemi Tczewskiej.

Na uroczystość przybyli m.in. członkowie rodziny Wiktora Jagalskiego, a wśród nich bratanek – Stanisław Jagalski z żoną, a także tczewscy samorządowcy i mieszkańcy.

Sylwetkę byłego burmistrza przypomniała **Eleonora Lewandowska**, prezes TMZT: *Wiktor Jagalski został wybrany prezydentem Tczewa przez Radę Miejską w 1936. Wyboru dokonano drogą konkursu. Gospodarka miejska pozostawiała wówczas wiele do życzenia. Miasto było zadłużone, nieuporządkowane, ulice i obiekty miejskie zaniedbane. Po rozwiązaniu problemów finansowych, Wiktor Jagalski opracował wspólnie z architektem inż. Bąkowską plan przebudowy ulic i zwiększenia ilości terenów zielonych. Przebudowano rynek miejski, ułożono nowe chodniki, miastu przybyły nowe skwery (m.in. ten przy wieży ciśnień), zaczęto budowę bulwaru nad Wisłą. W 1936 r. W. Jagalski wznowił działalność Towarzystwa Miłośników Tczewa, którego tradycje sięgają 1889 r. W tej organizacji znalazł sprzymierzeńców w działaniach zmierzających do poprawy wyglądu miasta, urządzając m.in. konkursy na zagospodarowanie ogródków i balkonów.*

W chwili wybuchu II wojny światowej burmistrz przebywał w podróży służbowej, ale na wieść o wojnie, natychmiast wrócił do miasta. Bezpośrednio po zajęciu Tczewa przez wojska niemieckie został zamordowany przez hitlerowców. Zginął na terenie koszar przy dawnej ul. Skarszewskiej, wraz z pierwszą grupą inteligencji. Ciała pomordowanych ofiar pogrzebano pod koszarowym parkanem. 1 września 1945 r. zorganizowano uroczystości żałobne oraz manifestacyjny pogrzeb pomordowanych, wśród których był również burmistrz Wiktor Jagalski.

M.M.

Konferencja

Rewitalizacja nie tylko dla Starego Miasta

Jeszcze dwadzieścia lat temu mało kto wiedział, co to jest rewitalizacja, z czasem zaczęto ją kojarzyć z odnawianiem zabytkowej architektury, dzisiaj nie tylko termin ten wszedł do powszechnego słownika, ale wiele samorządów realizuje projekty rewitalizacyjne w swoich miastach. Podobnie jest w Tczewie – rewitalizacja to bardzo szerokie pojęcie dotyczące architektury, gospodarki, kultury, spraw społecznych. Rozmawiano o tym podczas konferencji „Ochrona dziedzictwa kultury materialnej Tczewa”.

Konferencja odbyła się 30 września w Centrum Kultury i Sztuki. Poprowadził ją **Włodzimierz Mroczkowski**, przewodniczący Rady Miejskiej.

Jak przypomniał **Mirosław Pobłocki**, wiceprezydent Tczewa, termin „rewitalizacja” pojawił się w naszych dokumentach po raz pierwszy 14 lat temu. Był to czas, kiedy miasto nawiązało stosunki partnerskie z londyńską dzielnicą Barking&Dagenham. Anglicy zaczęli podpowiadać, jakie działania powinniśmy podjąć, wiązało się to również z powrotem Tczewa nad Wisłę. Wstępne założenia rewitalizacji starówki zostały sformułowane w 2004 r., uszczegółowione w 2006 r., a kompleksowy program uchwalono w 2009 r.

– Nasz program rewitalizacji, chociaż rozpoczął się od Starego Miasta, nie ogranicza się jedynie do tej dzielnicy – tłumaczył **Mirosław Pobłocki**. – Każde osiedle ma swój problem, każda dzielnica wymaga ożywienia. Nie da się jednak zrobić wszystkiego od razu, choćby z braku pieniędzy – rewitalizacja Tczewa musi być więc podzielona na etapy. Zaczynamy od Starego Miasta, ale stopniowo będziemy nasze działania rozszerzać na pozostałe fragmenty miasta.

Jak podkreślał wiceprezydent, proces rewitalizacji dotyczy wielu dziedzin, dlatego bardzo ważni są partnerzy, z którymi samorząd może realizować cel. Są wśród nich instytucje, organizacje pozarządowe, m.in. Fundacja Pokolenia, Forum Inicjatyw Społecznych, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Centrum Kultury i Sztuki, świetlica środowiskowa, policja, straż miejska. Bardzo ważne, aby w te działania włączali się mieszkańcy, i przedsiębiorcy, stąd organizowane są konferencje, warsztaty, konkursy, imprezy plenerowe, punkt informacyjny.

Efektów działań rewitalizacyjnych jest w Tczewie wiele – m.in. rekonstrukcja fragmentów murów obronnych, zagospodarowanie Bulwaru Nadwiślańskiego, przystań żeglarska, modernizacja i remont budynku Centrum Kultury i Sztuki, amfiteatru, budowa CWRDW, remonty kamienic. Niedawno oddana została Droga Wido-kowa, w przygotowaniu są dwie kolejne – Droga Spacerowa i Szlak Forteczny.

Wiceprezydent Mirosław Pobłocki tłumaczył, jak w Tczewie przebiega rewitalizacja

W tym roku Tczew otrzymał dofinansowanie unijne na realizację projektu rewitalizacji.

O dokumentach, które związane są z rewitalizacją Tczewa oraz ochroną dziedzictwa kulturowego mówiła **Danuta Morzuch-Bielawska**, naczelnik Wydziału Planowania Przestrzennego UM w Tczewie. Jest wśród nich „Gminny program opieki nad zabytkami”, który Tczew przygotował jako jedna z pierwszych gmin w województwie pomorskim. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego określa strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące zabytkowy układ urbanistyczny Starego Miasta, historyczne zespoły budowlane, tereny tzw. zieleni historycznej, strefę ochrony widokowej i strefy ochrony archeologicznej. Gminna ewidencja zabytków zawiera 825 opisanych i sfotografowanych obiektów. Samorząd miasta wspiera także właścicieli obiektów zabytkowych przyznając dotacje na prace konserwatorskie. Do tej pory z dotacji skorzystała parafia pw. Podwyższenia Krzyża Św. oraz właściciele dawnego zajazdu przy ul. Wojska Polskiego. Dodatkową inicjatywą miasta wspomagającą właścicieli w remontach zabytkowych budynków jest konkurs na „Najładniej utrzymany dom, balkon, elewację, otoczenie”.

O staromiejskich kamienicach mówił **Zbigniew Nawrocki**, autor książki „Jak w Tczewie niegdyś mieszkało”. Na zakończenie głos zabrał **prof. Zbigniew Bać**, przewodniczący Prezydium Komitetu Architektury i Urbanistyki PAN. – Jestem pod wrażeniem ogromnego zaangażowania władz miasta w proces rewitalizacji. Widzę, że samorząd Tczewa ma jasno określone cele, które konsekwentnie realizuje rozumiejąc jednocześnie, że rewitalizacja to proces, którego nie można przeprowadzić „od zaraz” i samodzielnie – wymaga czasu i na efekty trzeba czekać wiele lat.

Organizatorem konferencji był Urząd Miejski w Tczewie przy współpracy z Komitetem Architektury i Urbanistyki Polskiej Akademii Nauk.

M.M.

Żuławy Wkoło**134 kolarzy wystartowało z tczewskiego bulwaru**

134 uczestników wzięło udział w rowerowym maratonie „Żuławy Wkoło”. Start i meta znajdowały się w Tczewie na Bulwarze Nadwiślańskim. Wszyscy dotarli na metę przed jej zamknięciem o godz. 19.00. Najmłodszy uczestnik miał 7 lat i wraz ze swoim tatą przejechał 90 km, najstarszy zaś 76 lat i pokonał trasę 170 km.

Już od wczesnego rana na bulwar zjeżdżali rowerzyści. Niektórzy przyjechali samochodami i dopiero przed samym startem przesiadli się na rowery, wielu kolarzy przyjechało pociągami i z dworca PKP dojeżdżali na miejsce zbiórki.

Uczestnicy mieli do wyboru dwie trasy: 90 i 170 km. Tczew reprezentowało 27 kolarzy, wśród nich **Zenon Drewa**, zastępca prezydenta oraz **Kazimierz Szymanowski**, pracownik Urzędu Miejskiego. Obaj pokonali 90 km, pierwszy w czasie 5 godz. 53 min, drugi – 3 godz. 41 min.

Ponadto w maratonie wzięło udział 49 mieszkańców Trójmiasta, 55 z pozostałych regionów Polski, było też dwóch Niemców i jeden obywatel Szwecji. Byli tacy uczestnicy, którzy na start przyjechali z Trójmiasta na rowerach, a po ukończeniu maratonu wracali także tym środkiem transportu.

Na trasie zorganizowana punkty żywieniowe tzw. bufety kolarskie, zaopatrzone w regionalną kuchnię. Znajdowały się one w miejscowościach: Świbno, Ostaszewo, Nowy Staw, Lichnowy, Benowo i Miłoradz. – Każdy

Tuż przed startem (pierwszy z lewej – wiceprezydent Zenon Drewa)

uczestnik otrzymał pamiątkowy medal i dyplom z zapisem osiągniętego czasu – tłumaczy **Andrzej Gołębiowski**, organizator maratonu. – Nie wyłaniamy zwycięzcy i nie prowadzimy jakiegokolwiek klasyfikacji. Pragniemy, aby każdy poczuł się jak triumfator i wrócił do nas za rok, aby poprawić swój własny rekord. Impreza ma charakter sportowo-turystyczny i takich właśnie gromadzi uczestników. Jedni są nastawieni na bicie rekordu, zaś inni na poznawanie ludzi i regionu.

Cała trasa była specjalnie oznakowana oraz zabezpieczana przez patrol

policii, Straży Miejskiej i Straży Pożarnej. Dodatkowo kolarzy ochraniał zespół motocyklistów oraz czuwali ratownicy medyczni. Każdy pechowiec mógł liczyć na pomoc lotnego serwisu rowerowego.

Rajd „Żuławy Wkoło” odbywał się po raz pierwszy, ale jak zapewniali organizatorzy, będzie to impreza cykliczna. Za rok znowu spotkamy się w Tczewie.

Organizatorem maratonu jest Stowarzyszenia KF SPORT PROMOTION – AG., współorganizatorem – Urząd Miejski w Tczewie i Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji.

M.M.

Tczew na I Kongresie Mobilności Aktywnej

Tczew jako miasto już od kilku lat konsekwentnie promujące jazdę na rowerze, był reprezentowany podczas I Kongresu Mobilności Aktywnej w Gdańsku. Celem imprezy było zwrócenie uwagi na korzyści promowania różnych form aktywnej mobilności mieszkańców naszego kraju.

Inicjatywa ta ma związek z przygotowaniem polskich samorządów do owocnego wykorzystania funduszy unijnych w latach 2010-2014.

Na kongres przyjechali m.in. minister sportu **Adam Giersz**, samorządowcy z całej Polski i przedstawiciele wielu krajów europejskich, międzynarodowi eksperci, a wśród nich strateg rozwoju obszarów metropolitalnych prof. **Jan Gehl**. Przybyli też przedstawiciele polskich gmin, które zdobyły certyfikat polityki rowerowej BY-PAD. Tczew otrzymał ten dokument w ubiegłym roku jako pierwsza polska gmina, następnie były Smołdzino, i Gdańsk. Na kongresie certyfikaty wręczono dwóm kolejnym gminom – Trąbki Wielkie i Przywidz.

– Podczas kongresu podpisana została „Gdańska Karta Mobilności Aktywnej”, gdzie znajduje się m.in. postulat równego traktowania wszystkich użytkowników przestrzeni publicznej. Podpisali ją przedstawiciele ponad dwudziestu samorządów, wszystkich którzy brali udział w kongresie – tłumaczy **Ludwik Kiedrowski**, kierownik Biura Promocji UM.

Prezentacje dotyczącą działań promujących komunikację rowerową w Tczewie przedstawiła **Anna Peichert** pracująca w tczewskim zespole ds. polityki rowerowej. Wspominała m.in. o projektach, w których uczestniczy miasto, realizacji tras rowerowych, organizowanych i współorganizowanych przez samorząd imprezach promujących jazdę rowerem (Europejski dzień bez samochodu, maraton „Żuławy Wkoło”).

O Tczewie bardzo pozytywnie mówił także **Manfred Neun**, prezydent Europejskiej Federacji Cyklistów, szczególnie chwalił nas za przygotowanie Kongresu Europejskiej Federacji Cyklistów w maju br.

Ludwik Kiedrowski podpisuje Gdańską Kartę Mobilności Aktywnej (fot. PSWE)

oraz działania związane z projektem PRESTO.

Tczew jako jedyne miasto miał na kongresie własne stoisko, które spotkało się z dużym zainteresowaniem uczestników imprezy.

M.M.

Z SESJI

•• Łatwiej o dotację na remont zabytków

Podczas wrześniowej sesji radni przyjęli uchwałę dotyczącą zasad i trybu udzielania i rozliczania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, znajdujących się na terenie Tczewa. Uchwała wprowadza korzystniejsze rozwiązania dla właścicieli zabytków i osób zarządzających zabytkami, daje im większe możliwości ubiegania się o dotacje i zachęca do podejmowania prac konserwatorskich przy tych obiektach, przy finansowym wsparciu z budżetu miasta.

Uchwała poszerza krąg podmiotów ubiegających się o dotację z budżetu miasta – poza zabytkami indywidualnie wpisanymi do rejestru zabytków dotacją zostały objęte obiekty zabytkowe położone w granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków – pod nr 112 (dawny 81) decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku z 16.07.1959 r.

Uchwała określa również wysokość dofinansowania nakładów koniecznych poniesionych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku na maksimum 75 proc. – w przypadku obiektów indywidualnie wpisanych do rejestru zabytków i na maksimum 50 proc. – w przypadku obiektów zabytkowych znajdujących się w obszarze wpisanym do rejestru zabytków.

•• Nowy Statut Miasta

Rada Miejska uchwaliła nowy Statut Miasta Tczewa. Prace nad statutem trwały od 2008 r., kiedy to dla uaktualnienia niektórych zapisów w dotychczasowym dokumencie powołana została specjalna Komisja Statutowa. Komisja odbyła 13 posiedzeń zajmując się ze szczególną uwagą sztandarem, herbem, flagą Tczewa oraz insygniami władzy. Wprowadzone zmiany mają głównie charakter porządkujący i formalny. Komisja uściśliła opis insygniów przewodniczącego RM oraz prezydenta, a także zleciła opracowanie wytycznych do stosowania herbu. Wprowadziła też informacje o ustanowieniu hejnału miasta i wytyczne do jego stosowania.

Statut Miasta Tczewa można znaleźć na stronie www.bip.tczew.pl

OGŁOSZENIE

Prezydent Miasta Tczewa informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Tczewie (II piętro) został wywieszony wykaz nieruchomości niezabudowanych stanowiących własność Gminy Miejskiej Tczew, przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na poprawienie warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej tj. dz. 158/1 obr. 4 na rzecz jej właściciela tj. Szymona Bielińskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe GAMMA Szymon Bieliński z siedzibą w Tczewie

Nieruchomości położone są w Tczewie przy ul. Kasztanowej i oznaczone nr działek: dz. 161/8 obr. 4 o pow. 85 m², KW 37968 i dz. 39/173 obr. 4 o pow. 110 m², KW 22102.

21 listopada

Wybieramy radnych i prezydenta Tczewa

21 czerwca odbędą się wybory samorządowe. Wybierać będziemy prezydenta Tczewa, radnych miejskich, powiatowych i radnych sejmiku wojewódzkiego. W Tczewie głosować będzie można w 33 obwodach, z czego 3 to obwody zamknięte (szpitale). Siedziby czterech obwodów przystosowane są do potrzeb wyborców niepełnosprawnych. Lokale wyborcze czynne będą od godz. 8.00 do 22.00.

•• 7 października powołana została Miejska Komisja Wyborcza w Tczewie dla przeprowadzenia wyborów. Jej przewodniczącym jest **Dariusz Denis**, a zastępcą **Eugenia Eron**. Ponadto w skład komisji wchodzi: **Andrzej Czapiewski, Paweł Jerzy Olejnik, Stanisława Rajewska, Antonina Witosińska, Joanna Wrzał**. Komisja ma swoją siedzibę w Urzędzie Miejskim w Tczewie, pl. Piłsudskiego 1, pokój 13-15, tel. 58 77 59368 lub 58 77 59 305. Od 14 października do dnia wyborów MKW pełni dyżury od poniedziałku do piątku w godz. od 13⁰⁰ do 17⁰⁰.

•• Od 8 do 12 listopada br. zostanie wyłożony do publicznego wglądu spis osób uprawnionych do udziału w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. W tych dniach można dokonać sprawdzenia spisu w Wydziale Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego, w godzinach pracy urzędu – pawilon pok. 24. Udostępnianie spisu następuje na pisemny wniosek zainteresowanego, zawierający dane umożliwiające ustalenie tożsamości osoby w spisie. Wniosek o udostępnienie spisu można pobrać w Biurze Obsługi Klienta lub Wydziale Spraw

Obwieszczenie prezydenta w sprawie obwodów głosowania znajduje się w dodatku z uchwałami.

W grudniu – na basen

Kończy się remont pływalni

Końca dobiega remont dużego basenu. Dzięki tej inwestycji pływalnia będzie spełniała te standardy, które obowiązują wszystkie nowo budowane tego typu obiekty. Basen zmniejszy pojemność z 800 do 550 m³, ale przez to jego eksploatacja stanie się bardziej ekonomiczna.

– Jak zapewniamy nas wykonawcy, zgodnie z umową do końca listopada, inwestycja zostanie zakończona – tłumaczy **Grzegorz Żemajtis**, dyrektor Tczewskiego Centrum Sportu i Rekreacji. – Czekają nas jeszcze badania sanepidu i na początku grudnia z basenu korzystać będą mogli pływacy.

Remont basenu trwał od 15 czerwca. Był konieczny, przede wszystkim ze względu na to, że pojawiały się przecieki do położonego niżej małego basenu i sali aerobiku. Basen będzie miał głębokości od 130 do 180 cm (po-

Obywatelskich oraz dostępny jest na stronie internetowej UM Tczew www.tczew.pl

Uwaga: Nie wydaje się zaświadczeń o prawie do głosowania poza miejscem stałego zamieszkania.

•• W każdym okręgu wyborczym jest jeden obwód w pełni przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych (w obwieszczeniu prezydenta obwody te są specjalnie oznaczone). W związku z tym najpóźniej do 16 listopada zainteresowani wyborcy powinni złożyć wniosek o dopisanie do spisu wyborców w tym obwodzie.

•• Wyborcy niepełnosprawni o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, którzy ukończyli 75 lat, a ze względu na stan zdrowia nie będą mogli głosować osobiście, mogą złożyć wniosek o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania. Wniosek o sporządzenie pełnomocnictwa składa się w Wydz. Organizacyjnym i Kadr do 11 listopada br.

•• Wyborcy niepełnosprawni lub w podeszłym wieku, którzy chcą być dowiezieni do miejsca głosowania, mogą w dniu wyborów kontaktować się z Wydziałem Gospodarczym Urzędu Miejskiego, tel. 58 77 59 321 lub z Obwodową Komisją Wyborczą, w której głosują.

przednio maksymalna głębokość wynosiła ponad 3 m). – Zmniejszenie pojemności basenu spowoduje, że mniej energii potrzeba będzie na podgrzanie wody, a także zmniejszy się ilość środków dezynfekujących – mówi dyr Żemajtis.

Remont kosztował ok. 700 tys. zł, wraz z projektem. Docelowo konieczny jest jeszcze remont stacji do uzdatniania wody, aby spełniała normy XXI wieku.

Ceny wstępu na basen na razie nie wzrosną.

M.M.

TCZEW POWRÓCIŁ NAD WISŁĘ

Rozmowa z Zenonem Odyą, prezydentem Tczewa

– Każdy z dotychczasowych samorządów, a właśnie mija piąta kadencja, starał się zostawić po sobie coś trwałego, zrealizować jakąś dużą inwestycję. Z czym kojarzyć się będzie samorząd 2006-2010?

– Kadencja 2006-2010 to przede wszystkim kontynuacja powrotu Tczewa nad Wisłę. Ten cel postawiliśmy sobie wiele lat temu, jeszcze w latach 90-tych i przez ten cały czas konsekwentnie go realizowaliśmy, ale dopiero teraz efekty tej pracy stały się widoczne dla mieszkańców. Uporządkowane zostało nabrzeże, wzdłuż rzeki powstały trasy spacerowe, ścieżki rowerowe, zagospodarowany został Bulwar Nadwiślański, zbudowaliśmy przystań. Realizowany obecnie projekt rewitalizacji również jest związany z przywróceniem nadwiślańskim terenom ich historycznego znaczenia, powstało Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły, którego działalność także nawiązuje do nadwiślańskich tradycji naszego miasta i regionu.

Dzięki realizacji nadwiślańskich inwestycji mieszkańcy mają gdzie wypocząć, spędzać czas wolny, ale to także obszar atrakcyjny dla turystów m.in. wodnych oraz dla przedsiębiorców. Nadrzeczne tereny coraz bardziej przyciągają inwestorów, deweloperów. Już teraz powstają tam luksusowe mieszkania. Mam nadzieję, że wkrótce nad Wisłą jeszcze bardziej rozwinie się oferta usługowa związana z rekreacją, wypoczynkiem, gastronomią. Miasto stworzyło warunki, teraz czas by inicjatywę przejęli mieszkańcy i przedsiębiorcy.

– W ciągu minionych czterech lat Tczew, jak nigdy dotąd, wykorzystywał fundusze unijne. Jakie najważniejsze zadania udało się zrealizować dzięki wsparciu Unii Europejskiej?

– Rzeczywiście, kadencja 2006-2010 to również czas wykorzystywania funduszy unijnych. Przy ich wsparciu wybudowane zostały wspomniane już Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły i przystań. Unijne pieniądze wykorzystujemy realizując projekt rewitalizacji Starego Miasta. Dzięki dotacji z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego przystąpiliśmy do realizacji ogromnej inwestycji – budowy infrastruktury transportowego węzła integracyjnego w rejonie dworca PKP. Powstanie tam wkrótce komunikacyjne centrum miasta obsługujące podróży korzystających z transportu kolejowego, autobusowego – miejskiego, krajowego, międzynarodowego. Obok nowoczesnego centrum komunikacyjnego będzie centrum usługowe – galeria handlowa, kino. W przyszłym roku rozpocznie działalność Dom Przedsiębiorcy – powstanie miejsce, gdzie przedstawiciele małych i średnich firm będą mogli uzyskać potrzebne informacje i pomoc dotyczącą rozpoczęcia, kontynuowania lub rozwijania działalności. Rozpoczynamy realizację „Wrót Tczewa” – efektem projektu będzie uruchomienie portalu informacyjno-usługowego dla mieszkańców miasta.

Z dotacji unijnych korzystają także nasze spółki. Największą inwestycją w historii Tczewa jest realizowany przez Zakład Utylizacji Odpadów Stałych regionalny system gospodarki odpadami. Jego koszt wynosi 146 mln zł, z czego niemal 94 mln to dofinansowanie z Funduszu Spójności. Dużą inwestycję związaną ze zbiorczym kolektorem ściekowym i siecią wodno-kanalizacyjną realizuje również Zakład Wodociągów i Kanalizacji.

– Ta kadencja kojarzyć się będzie również z poprawą bazy sportowej.

– W ciągu czterech ostatnich lat bardzo poprawiła się infrastruktura sportowa. Powstało boisko piłkarskie na ul. Ceglarskiej, zbudowaliśmy dwa Orliki – przy Szkole Podstawowej nr 11 i sportowej „dwójce”, a także boisko przy Szkole Podstawowej nr 12. Do końca bieżącego roku zbudowane zostanie boisko przy Szkole Podstawowej nr 5. Niestety nie udało się zainwestować w nowy stadion miejski, gdzie mogliby w dobrych warunkach trenować lekkoatleci. Nasz projekt modernizacji stadionu przy ul. Bałdowskiej nie uzyskał dofinansowania, a siłami samego budżetu miasta nie byliśmy w stanie go zrealizować. To zadanie na przyszłość. Mimo to, można nazwać tę kadencję „kadencją boisk”. Jeśli do tego dodamy nową nieckę przy ul. Jedności Narodu, to możemy stwierdzić, że baza sportowo-rekreacyjna zdecydowanie się poprawiła.

– A zadania drogowe?

– Wszyscy wiemy, jak ciężko jeździ się po Tczewie, przede wszystkim ze względu na kolejne duże remonty dróg, wiaduktów. Remonty oznaczają jednak, że będzie lepiej. Te inwestycje są dość trudne nie tylko z powodu dużych kosztów, ale także różnych zarządców dróg w mieście. Część ulic należy do gminy, część do powiatu, Tczew przecinają też drogi wojewódzkie i jedna droga krajowa. Dzięki dobrej współpracy z Marszałkiem Województwa Pomorskiego, realizowana jest droga dojazdowa do węzła autostrady w Stanisławiu. To usprawni m.in. komunikację na skrzyżowaniu ulic Jagiellońskiej i Armii Krajowej i poprawi płynność ruchu na odcinku między Tczewem a wjazdem na autostradę w Stanisławiu. Wspólną inwestycją miasta i powiatu są wiadukty przy ul. Rokickiej i 1 Maja oraz trwający remont strategicznego dla Tczewa wiaduktu w ul. Wojska Polskiego.

– W minionej kadencji udało się „ruszyć” budownictwo komunalne.

– Zainwestowaliśmy w budownictwo mieszkaniowe – w 2008 r. oddaliśmy do użytku dwa budynki – przy ul. Armii Krajowej i Nowowiejskiej, w tym roku rozpoczęła się budowa mieszkań komunalnych przy ul. Prostej. Przekazaliśmy już lokatorom dwa budynki, każdy po 18 mieszkań, a do końca roku ukończone zostaną dwa kolejne. Docelowo ma tam stanąć osiedle złożone z 8 budynków. Budownictwo komunalne to nie wszystko, prywatni inwestorzy także czekają

na tereny budowlane. Kończy się zabudowa Osiedla Bajkowego, ale kolejne tereny są uzbrajane i przeznaczone pod indywidualne budownictwo mieszkaniowe. Ruszyła sprzedaż działek przy ul. Czatkowskiej – to jeden z trzech dużych terenów (oprócz rejonu ul. Głowackiego i Bałdowskiej), przeznaczonych pod budowę mieszkaniową w planach rozwoju Tczewa. Samorząd wspiera także inwestycje Tczewskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

– Tczew stał się miastem kojarzonym z promocją jazdy na rowerze.

– Staramy się, aby Tczew był miastem przyjaznym rowerzystom i to nie tylko z powodu wspomnianych już trudności komunikacyjnych, ale też promocji zdrowego trybu życia i ochrony środowiska. Sam często wybieram ten środek transportu. Samorząd Tczewa inwestuje w budowę tras rowerowych na terenie miasta, m.in. nad Wisłą, ale też we współpracy z innymi partnerami realizujemy Szlak Grzymisława, przebiegający po najciekawszych miejscach Kociewia. Tczew, jako pierwsze polskie miasto, otrzymał certyfikat przeprowadzenia audytu polityki rowerowej BYPAD wystawiony przez Europejską Federację Cyklistów. Byliśmy też gospodarzem Kongresu Europejskiej Federacji Cyklistów. Długofalowym efektem rowerowych projektów (PRESTO, ELBA), w których uczestniczymy w gronie m.in. takich miast jak Grenoble, Zagrzeb, Wenecja, Brema, jest przekonanie mieszkańców, że komunikacja rowerowa jest nie tylko ekologiczna, korzystna dla zdrowia, ale i szybsza – szczególnie w „zakorkowanych” miastach.

– Podsumowując, ostatnie cztery lata można więc uznać za dobre dla naszego miasta?

– Lata 2006-2010 były dla samorządu Tczewa czasem wyjątkowej pracy, a dla naszego miasta czasem rozwoju. Mam nadzieję, że dzięki temu wszystkim nam w Tczewie będzie się żyło coraz lepiej.

– Dziękuję za rozmowę

Rozmawiała Małgorzata Mykowska

Tczew 2006-2010

CO POZOSTANIE PO TEJ KADENCJI

●● **Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły** – otwarte na początku 2007 r. to placówka z nowatorską ofertą działań promujących dziedzictwo Tczewa i Kociewia. Proponuje m.in. wystawy, lekcje regionalizmu i historii, spacerów po mieście pod opieką przewodnika, warsztaty artystyczne. W budynku działa także Muzeum Wisły będące oddziałem Muzeum Morskiego w Gdańsku. CWRDW zdobyło główną nagrodę w konkursie 7 Cudów Unijnych Funduszy. W kategorii „rewitalizacja” Tczew był bezkonkurencyjny.

Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły

●● **Bulwar Nadwiślański im. Księcia Sambora II** – to obszar o powierzchni ok. 3 ha – dawniej zaniedbany teren, dzisiaj, dzięki samorządowym inwestycjom, miejsce spacerów i wypoczynku tczewian, plenerowych koncertów, festynów, happeningów. Został dwukrotnie wyróżniony w prestiżowych konkursach na najlepiej zorganizowaną przestrzeń publiczną – w ogólnopolskim konkursie ogłoszonym przez Towarzystwo Urbanistów Polskich oraz w wojewódzkim konkursie, któremu patronował marszałek woj. pomorskiego. Bulwar uznano za udany przykład rewitalizacji przestrzeni nadwodnej (waterfrontu).

Bulwar Nadwiślański

●● **Przystań żeglarsko-pasażerska** – otwarta w 2008 r., a wybudowana z udziałem środków unijnych, jest przygotowana do obsługi statków pasażerskich, jachtów i małych jednostek. Przystań wpisuje się w projekt „Pęt-

la Żuław”. To jedno z największych przedsięwzięć turystyki wodnej, planowanych na najbliższe lata, które ma ułatwić żeglugę w obszarze delty Dolnej Wisły i Nogatu. Wśród partnerów projektu jest miasto Tczew. W jego ramach, istniejącą infrastrukturę wodną w Tczewie uzupełni pomost pływający przystani harcerskiej.

Tczewska przystań

●● **Rozwój terenów rekreacyjno-sportowych**

W ciągu minionych czterech lat oddano do użytku:

- boisko Orlik 2012 przy Szkole Podstawowej nr 11
- boisko Orlik 2012 przy Sportowej Szkole Podstawowej nr 2
- boisko przy Szkole Podstawowej nr 12
- boisko piłkarskie przy ul. Ceglarskiej
- nieckę rekreacyjną przy ul. Jedności Narodu.

Boisko Orlik przy Sportowej Szkole Podstawowej nr 2

●● **Rewitalizacja Starego Miasta** – rewitalizacja zdegradowanego obszaru ścisłego Starego Miasta to jeden z najważniejszych celów realizowanych przez samorząd miasta Tczewa. Chodzi o to, aby starówka była atrakcyjna dla mieszkańców i turystów jako miejsce spacerów i spędzania wolnego czasu. To projekt na wiele lat. Jego realizacja pozwoli wyeksponować piękno dawnej zabudowy i przybliżyć historię miasta. Zabytkowe obiekty będą oświetlone, pojawią się tablice informujące o historycznej wartości tych miejsc, dzięki systemowi monitoringu poprawi się bezpieczeństwo. Projekt obejmuje wykreowanie nowych przestrzeni publicznych i wy-

tyczenie trzech szlaków – drogi widokowej, spacerowej i szlaku fortecznego. Zakończyła się realizacja pierwszego etapu „Drogi widokowej” wiodącej od ul. Jarosława Dąbrowskiego (skrzyżowanie z ul. Kościuszki) poprzez ul. Krótką, plac Hallera, ul. Podgórną aż nad Wisłę. Na realizację zadań związanych z rewitalizacją zdegradowanego obszaru Starego Miasta Tczew otrzymał ponad 10 mln zł unijnego dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Pomorskiego.

Droga widokowa to jeden z elementów projektu rewitalizacji

●● **Regionalny węzeł transportowy** – przedmiotem projektu jest budowa infrastruktury regionalnego węzła komunikacyjnego, położonego przy dworcu PKP w Tczewie, jednym z trzech głównych dworców Pomorza. Tczewski dworzec odprawia dziennie ok. 25 tys. pasażerów. Węzeł obejmuje obszar 5,2 ha powierzchni obsługującej podróżnych korzystających z transportu kolejowego, autobusowego (miejskiego, krajowego i międzynarodowego) i parkingów.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 Tczew uzyskał ponad 12 mln zł dotacji dla projektu którego wartość ogólna wynosi około 26 mln zł.

Wizualizacja regionalnego węzła transportowego

●● **Dom Przedsiębiorcy w Tczewie** – przedsięwzięcie polega na stworzeniu nowoczesnego ośrodka o zasięgu subregionalnym, wspierającego rozwój firm innowacyjnych, oraz stymulowanie rozwoju mikro, małej i średniej przedsiębiorczości, tworzenie warunków oraz możliwości rozpoczęcia, kontynuowania lub rozwijania działalności gospodarczej.

W wyniku modernizacji obiektu na cele Domu Przedsiębiorcy powstanie budynek biurowo-usługowy, spełniający funkcję inkubatora przedsiębiorczości z 10

pomieszczeniami dla nowo powstałych firm oraz instytucji otoczenia biznesu. Obiekt będzie dysponować salą konferencyjną o powierzchni 56 m².

Inwestycja warta jest 4 mln zł, w 75 proc. finansuje ją Unia Europejska w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Wizualizacja Domu Przedsiębiorcy

●● **Budowa Regionalnego Zakładu Gospodarki Odpadami** – to największy projekt realizowany w Tczewie i dofinansowany ze środków unijnych i jeden z największych w województwie pomorskim. System obejmuje 23 gminy (malborski, tczewski, nowodworski, gdański ziemski), obsługiwać będzie 284 tys. mieszkańców i przetwarzać 96 tys. ton odpadów komunalnych rocznie. Projekt realizuje tczewski Zakład Utylizacji Odpadów Stałych. Koszt realizacji projektu wynosi 146,5 mln zł, niemal 94 mln zł stanowi udział środków z Funduszu Spójności

Realizacja projektu zapewni odzysk surowców, ograniczenie ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowisko, minimalizację objętości odpadów składowanych na składowisku oraz ich ostateczne unieszkodliwienie zgodnie z najlepszymi dostępnymi technikami oraz polskimi i unijnymi wymogami prawnymi.

Podpisanie umowy na dofinansowanie inwestycji (maj 2010 r.)

●● **Budownictwo komunalne**

W ciągu minionej kadencji oddano do użytku:

- budynek przy ul. Armii Krajowej (2008 r. – 16 mieszkań)
- budynek przy ul. Nowowiejskiej (2008 r. – 18 mieszkań)
- budynki przy ul. Prostej (w tym roku oddane zostały 2 budynki, w grudniu ukończona zostanie budowa dwóch kolejnych, docelowo osiedle liczyć będzie 8 budynków – w każdym bloku znajduje się 18 mieszkań).

Budynek przy ul. Prostej

●● **Plac Papieski** – został wyróżniony w trzeciej edycji Konkursu na Najlepszą Przeszłość Publiczną Woj. Pomorskiego 2008. Komisja konkursowa zwróciła uwagę na wartościowy przykład uporządkowania fragmentu przestrzeni wspólnego osiedla i podkreślenie wartości symbolicznej miejsca. Plac Papieski w Tczewie jest dziś jedną z najbardziej reprezentacyjnych przestrzeni publicznych w mieście. Jeszcze w 2005 r. był to niezagospodarowany teren przed kościołem NMP Matki Kościoła, który funkcjonował jedynie jako „dziki” parking dla odwiedzających świątynię. Śmierć Jana Pawła II zainicjowała społeczną ideę zagospodarowania tej przestrzeni jako miejsca upamiętniającego papieża – Polaka.

Plac Papieski

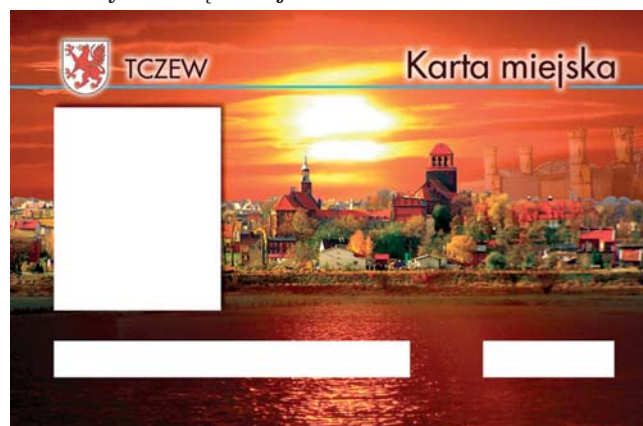
●● **Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej** – inwestycję realizuje Zakład Wodociągów i Kanalizacji. Po jej zakończeniu możliwość podłączenia do kanalizacji sanitarnej uzyska blisko 1000 osób, natomiast możliwość podłącze-

Podpisanie umowy (wrzesień 2009 r.)

nia do miejskiej sieci wodociągowej ponad 600 osób. W ramach przedsięwzięcia zostaną wykonane następujące zadania: sieć kanalizacyjna-grawitacyjna o długości 5,507 km., w tym trzy kolektory grawitacyjne; magistrala wodociągowa o średnicy 225 mm i długości 1,399 km; hydrofornia. Koszt całkowity projektu wynosi blisko 27 mln zł, z czego 11,5 mln zł to dotacja z Funduszu Spójności.

●● **Wprowadzenie biletu elektronicznego** – Od 1 kwietnia 2009 r. użytkownicy komunikacji miejskiej w Tczewie posługują się biletami elektronicznymi. Koszt przejazdu uzależniony jest od długości trasy, a także poziomu doładowania karty. Obecnie biletami elektronicznymi posługuje się około 15 tysięcy tczewian. Nadal funkcjonują tradycyjne bilety papierowe, ale stanowią one zdecydowaną mniejszość.

Karta Miejska

●● **Miasto dla rowerów** – Samorząd Tczewa inwestuje w budowę tras rowerowych na terenie miasta, a także, we współpracy z innymi gminami, na terenie całego Kociewia. Jedną z takich tras, liczącą 100 km, będzie Trasa Grzymiśława prowadząca z Tczewa do Nowego. W 2009 r. podczas Międzynarodowego Kongresu Europejskiej Federacji Cyklistów (EFC) w Brukseli Tczew, jako pierwsze polskie miasto, otrzymał certyfikat przeprowadzenia audytu polityki rowerowej BYPAD. Certyfikacja polegała na pełnej analizie dotychczasowych warunków i możliwości realizacji w przyszłości polityki rowerowej w mieście. Jednym z efektów uzyskania certyfikatu było zorganizowanie w Tczewie Kongresu Europejskiej Federacji Cyklistów w maju 2010 r. W ramach rowerowego projektu PRESTO, w którym Tczew uczestniczy obok takich miast jak Grenoble, Zagrzeb, Wenecja, Brema, tczewianie testują rowery hybrydowe, w których siła mięśni wspomaganą jest przez napęd elektryczny.

Coroczny „Dzień bez samochodu” jest w Tczewie okazją do promowania jazdy na rowerze

Akordeoniści opanowali Tczew

NAGRODA PREZYDENTA DLA DUETU SUMMER BOYS

13 solistów i trzy zespoły kameralne wystąpiły podczas Zjazdu Akordeonistów, który po raz pierwszy odbył się w Tczewie. Grand Prix i nagrodę prezydenta Tczewa otrzymał duet Summer Boys w składzie: Michał Mroziński (akordeon) oraz Marcin Otłowski (saksofon).

Przez dwa dni 1 i 2 października akordeonistów usłyszeć można było w całym mieście. Grali w szkołach (SSP 2 i SP 11), w kawiarniach, restauracjach, centrach handlowych, na ulicach, w kościele na Suchostrzygach. – Cieszę się, że do Tczewa przyjechało tylu młodych muzyków z różnych stron Polski – powiedziała **Wiesława Quella**, prezes Fundacji dla Tczewa, organizatorka zjazdu. – Z ogromnym zainteresowaniem spotkały się występy akordeonistów w różnych miejscach, nie tylko w Tczewie, np. planowany na 45 minut występ w DPS w Damaszcze trwał ponad dwie godziny.

Akordeonistów oceniało jury w składzie: prof. Elżbieta Rosińska (prodziekan Akademii Muzycznej w Gdańsku), Marek Gleinert, Krzysztof Naklicki i Adam Wendt.

W kategorii szkół muzycznych I stopnia I miejsce zajął **Karol Gurski** z Malborka, II miejsce **Marcin Wołoszyk** ze Starogardu Gd., III miejsce – tczewianka **Julia Ziółkowska**.

Laureaci nagrody prezydenta Tczewa – duet Summer Boys

W kategorii szkół muzycznych II stopnia I miejsce przyznano **Pawłowi Ratajkowi**, uczniowi Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Gdańsku. W kategorii zespołów kameralnych przyznano dwa II miejsca. Zdobyli je duet akordeonowy: **Mateusz Kloskowski i Michał Kozikowski** z Państwowej Szkoły Muzycznej w Kościerzynie oraz zespół **Folk Brothers** (Mateusz Kloskowski, Filip Pestka, Michał

Ringwelski, Adrian Rudnik, Marek Wilkus) z Brus.

Koncert Galowy, który odbył się w auli Gimnazjum nr 1 zgromadził liczną publiczność. Koncert rozpoczął się wspólnym występem wszystkich uczestników konkursu. Następnie zaprezentowali się laureaci, a po nich gwiazdy akordeonu – grupa Harmonium Duo oraz zespół Milonga Baltica.

M.M.

Tczewianie laureatami Wyborów Miss i Mistera Seniora w Gdyni

Po powrocie seniorzy spotkali się z przedstawicielami władz samorządowych

Laureaci tegorocznych Wyborów Miss i Mistera Złotego Wieku – Sylwestra Kaszubowska i Wiesław Makowski wyruszyli na podbój Pomorza. Reprezentowali nasze miasto podczas VII edycji Wyborów Miss i Mistera Seniora pt. „Folklorem malowane” w Gdyni.

Podczas wyborów seniorzy musieli zmierzyć się w wielu konkurencjach m.in. śpiew, malowanie na drewnie, konkurs wiedzy dotyczący folkloru. Punktowany był także strój i jego oryginalna prezentacja. Tczewianie swoimi strojami zachwycili publiczność, reprezentowali mikroregion folklorystyczny – Biskupiznę ze stolicą w Krobi.

Decyzją jury tytuł Mistera otrzymał **Wiesław Makowski**, a Miss Publiczno-

ści została **Sylwestra Kaszubowska**. Tczewscy seniorzy już trzeci rok z rzędu przywożą koronę z nadmorskich wyborów. Do imprezy przygotowywali się w Środowiskowym Domu Samopomocy MOPS pod kierunkiem **Danuty Lewandowskiej**.

Udział w takich przedsięwzięciach sprawia wiele radości seniorom, którzy prezentując swoje talenty z sukcesem promują aktywność Złotego Wieku, a także nasze miasto.

CWRDW zaprasza na lekcje historii

Fabryka Sztuk Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły serdecznie zaprasza placówki oświatowe, w szczególności klasy V szkół podstawowych oraz gimnazjalistów, na lekcję historyczną „Życie człowieka pierwotnego”.

Zajęcia zostały przygotowane na podbudowie wystawy „Pradzieje Tczewa” i dostosowane do programu szkolnego. Lekcja stanowi doskonałą alternatywę oraz uzupełnienie tradycyjnych zajęć szkolnych. Uczniowie w sposób przystępny i niezwykle interesujący, zwiedzając jednocześnie wystawę, zapoznają się z życiem człowieka pierwotnego. Zajęcia trwają 45 minut, prowadzone są przez **Zdzisława Bergiela**, doświadczonego nauczyciela historii.

Zapisy od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-16.00 pod numerem telefonu (58) 530 44 81.

Centrum
Edukacji Dorosłych
Centrum Kształcenia
Ustawicznego w Tczewie
83-110 Tczew, ul. 30 Stycznia 1,
tel. 532-13-97, 531-69-50, 777-52-75, fax: 777-62-86

Zaprasza na kursy

Kursy finansowo-księgowo-kadrowo-biurowe

- Kadry i płace – SYMFONIA – 50 godz.
- Finanse i rachunkowość w systemach komputerowych – 150 godz.
- Kadry i płace z elementami księgowości – 190 godz.
- Kurs dla kandydatów na samodzielnych księgowych – 140 godz.
- Kurs dla kandydatek na Sekretarki-Asystentki – 145 godz.
- Specjalista ds. reklamy – 210 godz.
- ABC przedsiębiorczości – 35 godz.

Kursy komputerowe

- I stopnia
- MS WINDOWS, MS WORD, MS EXCEL, INTERNET – 75 godz.
  - MS WINDOWS, MS WORD, INTERNET – 40 godz.

- II stopnia
- Tworzenie stron WWW – 25 godz.
  - MS EXCEL – 25 godz.
  - Grafika komputerowa: COREL DRAW, POWER POINT – 40 godz.

Kursy języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego

- angielski na różnych poziomach – od kursów dla początkujących do kursów certyfikacyjnych, m.in. naturalne, Business English, specjalistyczne dla firm, intensywne kursy wakacyjne

Kursy przygotowawcze

- Dla kandydatów na wychowawców placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży – 40 godz.
- Kurs instruktażowy dla kierowników placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży – 10 godz.
- kursy przygotowujące do matury – 60 godz.

Tczew pięknieje

Nagrodzono najładniejsze posesje, balkony, elewacje

Rozstrzygnięty został konkurs na „Najładniej utrzymany dom, balkon, elewacje, otoczenie”, zorganizowany już po raz trzynasty przez Urząd Miejski w Tczewie. Do konkursu zgłoszono 5 elewacji, 22 zgłoszenia dotyczyły budynków wielomieszkańczych (otoczenie i balkony), a 6 domków jednorodzinnych. Laureaci otrzymali nagrody pieniężne, dyplomy, a pozostali uczestnicy drobne upominki.

22 września w Urzędzie Miejskim w Tczewie spotkali się laureaci konkursu. Nagrody przekazał im wiceprezydent **Mirosław Poblöcki**. – Cieszę się, że wzięliście Państwo udział w konkursie – zapewne nie dla nagród, ale z potrzeby upiększania swojego otoczenia, balkonu, domu – powiedział M. Poblöcki. – Wiem, że utrzymanie pięknego ogrodu, otoczenia budynku wymaga ciężkiej pracy, czasami wieloletniej, ale także pasji. Życzę wam wytrwałości w tym zapale, którego efektem jest to, że mamy coraz ładniejsze miasto. Życzę, abyście swoją pasją zarażali sąsiadów, znajomych.

Nagrodę z rąk wiceprezydenta **Mirosława Poblöckiego** otrzymał m.in. **Edmund Pek**

Zanim jednak doszło do rozstrzygnięcia konkursu, wszystkie zgłoszone miejsca obejrzała specjalnie powołana komisja w składzie: **Bogumiła Jeszke**, radna Rady Miejskiej, **Iwona Base i Janusz Landowski** – przedstawiciele Wydz. Spraw Komunalnych, **Arlena Haase-Witczak**, miejski konserwator zabytków oraz **Mirosław Poblöcki**, wiceprezydent Tczewa.

M.M.

WYNIKI

- w kategorii **budynków wielomieszkańczych** przyjęto 10 zgłoszeń dotyczących otoczenia oraz 12 dotyczących balkonu:

balkony

Pierwszego miejsca nie przyznano.
– II MIEJSCE – **Krystyna Urbańska** (ul. Samborówny 5C) oraz **Maria i Edmund Pek** (ul. Wyszyńskiego 37).
– III MIEJSCE – **Iwona Gaj** (ul. Kasztanowa 6B); **Barbara Kowalska** (ul. Andersena 5A), **Kazimierz Langmesser** (ul. Jedności Narodu 13); **Maria Sołtys** (ul. Wojska Polskiego 29B)
Ponadto komisja dziękuje za udział w konkursie: **Bożenie Bałdowskiej** (ul. Brzozowa 4C), **Marii Mech** (ul. Jedn. Narodu 14), **Sabinie Niokołajuk** (ul. Sambora 10), **Marcinowi Urbańskiemu** (ul. Sambora 1), **Marii Świech** (ul. Kasztanowa 8A), **Mirosławie Kosiedowskiej** (ul. Armii Krajowej 14A).

otoczenie

I MIEJSCE – **Andrzej Stolarski** (ul. Armii Krajowej 8A)
II MIEJSCE – **Iwona Borowska** (ul. Wyszyńskiego 37) oraz **Wspólnota Mieszkańcowa** z ul. Andersena 7
III MIEJSCE – **Henryk Zieliński** (ul. Jedności Narodu 32B) oraz **Kazimiera Koper** (ul. Jedności Narodu 31E)
Ponadto komisja dziękuje za udział w konkursie: **Wspólnotom Mieszkańcowa** z ul. Jagiełły 5, **Saperskiej 11, Sambora 1, Andersena 14-16** oraz **Andersena 9**.

- w kategorii **budynków jednorodzinnych**

I MIEJSCE – **Wiesław Zmudczyński** (ul. Chłopska)
II MIEJSCE – **Wioleta i Krzysztof Ociepa** (ul. Dokerów); **Wiesława i Konrad Kaffka** (ul. Chrobrego) oraz **Rafał Lubiński** (ul. Nizinna)
III MIEJSCE – **Ewa Rytlewska** (ul. Krasińskiego).
Ponadto komisja dziękuje za udział w konkursie: **Adzie Recy** z ul. Piastowskiej.

- w kategorii: **elewacja**

W tej kategorii komisja oprócz formalnej oceny złożonych wniosków brała pod uwagę następujące kryteria:
– wygląd budynku, ogólne wrażenie, w tym atrakcyjność formy i kolorystyki w kontekście otaczającej przestrzeni;
• stopień i zakres skomplikowania realizacji remontu/modernizacji elewacji;
• rodzaj i jakość zastosowanych materiałów budowlanych;
• wymiana/renowacja stolarki otworowej (okiennej i drzwiowej) – zgodność z przesłankami historycznymi.

Po przeprowadzeniu przeglądu zgłoszonych elewacji komisja przyznała następujące nagrody:
I MIEJSCE – **ul. Ogrodowa 1** (nagroda 20 000 zł)
II MIEJSCE – **ul. Mickiewicza 1** (nagroda 12 000 zł)
III MIEJSCE – **ul. Wąska 4** (nagroda 8 000 zł).

Nagrody, gratulacje, wspomnienia...

Świętowała oświatowa „Solidarność”

Solidarność Pracowników Oświaty i Wychowania z Tczewa obchodziła 20-lecie reaktywowania tczewskiej sekcji oraz 30-lecie związku. Uroczystość była okazją do wręczenia nagród i wyróżnień związkowcom, a także wspomnień i podsumowań.

Gimnazjaliści przygotowali program artystyczny

Uroczystości odbyły się w auli Gimnazjum nr 1. Rozpoczął je występ artystyczny młodzieży z Gimnazjum nr 1 przypominający walkę Polaków o wolność, rodzenie się „Solidarności”, strajki i towarzyszące im trudności życia codziennego. Z krótkim programem artystycznym wystąpiły również dzieci z Przedszkola nr 9. **Alicja Olszewska**, przewodnicząca Zakładowej Komisji przypominała historię tczewskiej sekcji. Na fotografiach rejestrowano różne formy działalności – narady, konferencje, szkolenia związkowe, strajki, akcje protestacyjne, ale także wspólne wycieczki, spotkania integracyjne. Przewodnicząca podziękowała wszystkim związkowcom za współpracę.

Początki tczewskiej „Solidarności” oświaty sięgają 1980 roku, ale rozwijający się ruch przerwał stan wojenny. Dopiero 15 stycznia 1990 r. 7 osób: **Halina Aronowska, Wiesława Cejermania, Edward Jurczyk, Barbara Kamińska, Iwona Malmur, Krystyna Łatasiewicz, Andrzej Zieliński**, powołało Komitet Założycielski NSZZ Solidarność Pracowników Oświaty i Wychowania rejon Tczew.

O trudnych początkach organizacji mówiła **Barbara Kamińska**, jej wieloletnia przewodnicząca, obecnie członek

Komisji Międzyzakładowej, wiceprzewodnicząca Sekcji Regionalnej Oświaty w Wychowaniu w Gdańsku oraz przewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej w tczewskiej Radzie Miejskiej. Wspominała, jak 20 lat temu środowisko nauczycielskie niezbyt chętnie angażowało się w odtwarzanie struktur związkowych, a problemów już na starcie było bardzo dużo. Najważniejszym była restrukturyzacja przedszkoli w Tczewie, a co za tym idzie, utrata miejsc pracy przez część pracowników. Wszyscy uczyli się współpracy z władzami samorządowymi i oświatowymi.

Te problemy pamięta również **Zenon Ody**, prezydent Tczewa. – Nie było łatwo – jako młody samorządowiec tłumaczyłem rodzicom, nauczycielom, dlaczego restrukturyzacja jest konieczna. Przez lata pojawiało się wiele nowych problemów, ale wspólnymi siłami skutecznie je rozwiązywaliśmy. Najważniejsze, że po obu stronach była wola, aby dojść do konsensusu, który służyłby miastu i nauczycielom.

Prezydent życzył związkowcom, aby zawsze umieli bronić swoich racji.

Na zakończenie uroczystości, związkowcom wręczono odznaczenia i gratulacje.

M.M.

Seniorzy rozpoczęli nowy rok akademicki

Tczewski Uniwersytet Trzeciego Wieku wznowił szósty rok działalności. Uniwersytet skupia ponad stu członków oraz około 40 sympatyków. Podczas uroczystego rozpoczęcia nowego roku akademickiego działalność zainaugurowała Rada Senatu uczelni.

Uroczystość odbyła się 11 października w auli Centrum Edukacji Dorosłych. Uświetnił ją występ chóru ze Szkoły Podstawowej nr 5.

W skład nowo powołanej Rady Senatu weszli: **prof. Irena Jabłońska-Kaszewska, Witold Sosnowski, Jan Kulas, Wojciech Drzeżdżon, ks. Marcin Baska, Stefan Kukowski, Irena Klein** oraz **Ryszard Machnicki**.

O zmianach czekających studentów w nowym roku mówił ks. Marcin Baska. Każdy student otrzyma indeks, w którym znajduje się zapisy wszystkich zajęć, w których uczestniczył. Na koniec roku każdy słuchacz przygotowuje pracę zaliczeniową w dowolnej formie – od prac pisemnych po artystyczne. Nowością jest

także złożenie ślubowania przez wszystkich studentów. Wykład inauguracyjny pt. „Radość życia” wygłosiła prof. Irena Jabłońska-Kaszewska.

Tczewski uniwersytet oferuje różnorodne zajęcia dla seniorów – wykłady dotyczące spraw społecznych, kulturalnych, zdrowia, historii Tczewa i regionu, ekologii, geografii, religii. TUTW organizuje dla swoich członków wycieczki krajoznawcze, kursy języków obcych, komputerowe oraz warsztaty tematyczne. – W tym roku zapraszamy do udziału w warsztatach kulinarnych, rękodzieła artystycznego, malowania na szkle oraz w zajęciach gimnastyki artystycznej – zapraszała **Irena Klein**, przewodnicząca zarządu TUTW.

M.M.

Nowa książka o Grzegorz Ciechowskim

Grzegorz Ciechowski należy do najwybitniejszych twórców polskiego rocka. Był liderem zespołu „Republika” – „największej gwiazdy muzycznej lat 80.” W 2007 roku pod moją redakcją ukazała się książka pt. „Grzegorz Ciechowski 1957-2001. Wybitny artysta rodem z Tczewa”. W przyszłym roku przypadają dwie ważne rocznice: 10. lecie odejścia wybitnego artysty oraz X Festiwal Grzegorza Ciechowskiego IN MEMORIAM w Tczewie. W związku z tym podjąłem pracę nad nową książką. Powinny znaleźć się w niej m.in. nowe relacje, wspomnienia, niepublikowana poezja, korespondencja, różne pamiątki...

Każdy z Was może pomóc w powstaniu tej książki, odpowiadając m.in. na ankietę i przekazując różnorakie materiały z życia artysty.

1. Kiedy i w jakich okolicznościach po raz pierwszy usłyszałeś (aś) o Grzegorz Ciechowskim, „Republice” lub „Obywatelu G.C.”?
2. Co najbardziej wzbudziło Twoje zainteresowanie w charakterze i sposobie bycia Grzegorza Ciechowskiego?
3. W jaki sposób pogłębiałeś (aś) swoje zainteresowania karierą muzyczną Grzegorza Ciechowskiego?
4. Jak dowiedziałeś (aś) się o Festiwalu im. Grzegorza Ciechowskiego IN MEMORIAM w Tczewie? Jak oceniasz ten Festiwal lub inne podobne inicjatywy, spotkania, upamiętniające wybitnego artystę?
5. W jakim stopniu (i dlaczego) wybitny artysta Grzegorz Ciechowski jest kojarzony z Tczewem, a w jakim stopniu z Toruniem lub Warszawą?
6. Które utwory i kompozycje cenisz najwyżej w dorobku artystycznym G. Ciechowskiego („Republiki”, „Obywatela G.C.” etc.)? Proszę krótko uzasadnić swój wybór.
7. Na czym Twoim zdaniem polegała oryginalność muzycznego stylu i tekstów G. Ciechowskiego na poszczególnych etapach jego działalności artystycznej?
8. Czy i w jakim stopniu dorobek artystyczny G. Ciechowskiego („Republiki”, „Obywatela” etc.) może być nadal atrakcyjny dla współczesnej młodzieży? Jak ułatwić taką promocję?
9. Blisko 30. lat temu G. Ciechowski rozpoczął swoją wielką i piękną karierę muzyczną. Proszę wskazać (z uzasadnieniem) w minionym 30-leciu od 3-5 największych gwiazd polskiego rocka?
10. Proszę podać swoje propozycje, w jaki sposób należałoby kultywować pamięć o G. Ciechowskim – pocie, kompozytorze, liderze legendarnego zespołu „Republika”, „Obywatelu G.C.”, producencie filmowym... , zarówno w miejscu urodzenia, jak i w skali kraju?

Odpowiedzi proszę przekazywać na adres: Biuro Poselskie Posła Jana Kulas, ul. Kołłątaja 9, 83-110 Tczew, lub (lepiej) w formie elektronicznej na adres: biuro@jankulas.pl

poseł Jan Kulas

Urząd Miejski w Tczewie – Wydział Spraw Komunalnych

PRACOWNIA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

83-110 Tczew, ul. 30 Stycznia 1, tel./fax (058) 531 76 41
www.pee.tczew.pl e-mail: pee@um.tczew.pl

CITES przeciwko międzynarodowemu handlowi dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem

Październik to miesiąc, w którym szczególnie staramy się pamiętać o zwierzętach. 4 października obchodzony jest Światowy Dzień Ochrony Zwierząt (Imieniny Św. Franciszka z Asyżu – patrona zwierząt), w dniach od 4 do 11 października jest Tydzień Zwierząt, a cały miesiąc został ustanowiony MIESIĄCEM DOBROCI DLA ZWIERZĄT.

Od ponad dwudziestu lat Polska jest stroną CITES – **Konwencji Waszyngtońskiej o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem**. Do dzisiaj 175 państw z całego świata zobowiązało się przestrzegać zasad opisanych w tym dokumencie. To bardzo istotne – ochrona dzikich zwierząt i gatunków zagrożonych wymaga międzynarodowej współpracy w skali całego globu.

Głównym celem CITES jest ochrona roślin i zwierząt, które są lub mogą stać się zagrożone wyginięciem. Przewóz i komercyjne wykorzystanie okazów CITES są możliwe, jednak tylko po spełnieniu wymogów określonych w przepisach. CITES dotyczy nie tylko żywych okazów. Ustalone w nim zasady odnoszą się również do trofeów, skór, wyrobów skórzanych, koralowców, muszli, wyrabianych z nich biżuterii i pamiątek, żywności, leków, wyrobów z kości słoniowej, rogu nosorożca czy drewna. Jedynym kluczem jest wykorzystanie w produkcji gatunku objętego przepisami.

Niektóre gatunki udaje się uwolnić ze stanu największego zagrożenia, podczas gdy sytuacja innych, niestety, ulega pogorszeniu. Jest to powód, dla którego CITES stale się zmienia, a lista gatunków może być korygowana. Także rozwój cywilizacji stawia przed CITES nowe wyzwania, chociażby konieczność uwzględnienia handlu internetowego. W każdym kraju, który przyjął CITES, do monitorowania handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem wyznacza się „Organ Zarządzający” (w Polsce jest nim Minister Środowiska) i Organ Naukowy (w Polsce jest nim Państwowa Rada Ochrony Przyrody) oraz służby egzekwujące (na przykład Służba Celna, Policja).

Wszystkie państwa członkowskie UE przyłączyły się do CITES. W rozporządzeniach unijnych przyjęto przepisy ostrzejsze niż obowiązujące pozostałych członków CITES. Zaostrzenia te dotyczą m.in. handlu wewnętrznego, wydawania zezwoleń, statusu ochronnego gatunków oraz zakazu wwozu gatunków z tych państw, w których zrównoważone ich pozyskiwanie jest wątpliwe.

Źródło:

www.mos.gov.pl/cites-ma
www.cites.org

Kończą się naturalne zasoby Ziemi

Międzynarodowa organizacja ekologiczna WWF bije na alarm – w chwili obecnej zużywamy o ¼ więcej zasobów, niż Ziemia jest w stanie wyprodukować.

Jeśli dalej będziemy żyć tak jak dziś, ludzkość do 2050 roku dla zaspokojenia swoich potrzeb będzie potrzebowała naturalnych zasobów z co najmniej dwóch planet.

W każdej minucie znika z Ziemi powierzchnia lasu równa 36 boiskom do piłki nożnej. Na ¼ łowisk na świecie może zabraknąć ryb, ponieważ odławiamy ich zbyt wiele. Największe rzeki świata wysychają. Kłopotów dostarczają nam też zmiany klimatu. Ostatni raport Międzynarodowego Panelu ONZ ds. Zmian Klimatycznych (IPCC) szacuje, że, w zależności od scenariusza, do końca stulecia średnia temperatura na świecie wzrośnie o 1,8°C do 4°C. Wzrost o zaledwie 2°C wystarczy,

by spowodować bezpowrotne wyginięcie więcej niż 1/3 gatunków na Ziemi, nie wspominając już o fatalnych dla ludzkości skutkach, jakie będą niosły ze sobą coraz bardziej ekstremalne zjawiska pogodowe, jak intensywne huragany, długotrwałe susze czy gwałtowne powodzie.

Nie ocalimy wszystkiego, co byśmy pragnęli. Ale uratujemy o wiele więcej, niż mogłoby ocaleć, gdybyśmy w ogóle nie podjęli naszych starań.

Nadszedł najwyższy czas na to, by Polska wkroczyła na ścieżkę zrównoważonego rozwoju – mówi **Ireneusz Chojnacki, Dyrektor Naczelny WWF Polska**. Decydenci i inwestorzy powinni w tym

celu wykorzystywać nowoczesne technologie oraz finansowe wsparcie Unii Europejskiej, która chętnie dotuje przyjazne środowisku inwestycje.

Większość problemów możemy jednak rozwiązać sami, wprowadzając drobne zmiany w naszym codziennym życiu. Trzeba tylko chcieć.

Urząd Miejski w Tczewie – Wydział Spraw Komunalnych

PRACOWNIA EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

83-110 Tczew, ul. 30 Stycznia 1, tel./fax (058) 531 76 41
www.pee.tczew.pl e-mail: pee@um.tczew.pl

EKOLOGIA NA GÓRKACH

Przy parafii pw. Świętego Franciszka z Asyżu na osiedlu Górki odbyła się impreza integracyjna pod nazwą Dzień Ekologii – Świętego Franciszka.

Pracownia Edukacji Ekologicznej przygotowała adresowane do dzieci stoisko, gdzie odbywały się zabawy animacyjne oraz stanowiska do aktywności plastycznej związanej z tematyką imprezy. Uczestnicy w różnym wieku rysowali lub kolorowali „braci swoich najmniejszych”. Wszystkie dzieci otrzy-

mywały nagrody lub gadzety. Wśród uczestników tego nietypowego pikniku były rozdawane książeczki informujące o ekonomicznym i ekologicznym postępowaniu z energią elektryczną.

Oprócz tego Komisja ds. Programów Rowerowych UM w Tczewie przy współpracy z PEE zorganizowała stoisko promujące tematykę zrównoważonego, a więc ekologicznego transportu.

W ramach projektu PRESTO prowadzone były również zabawy animacyjne, aktywność plastyczna o tematyce rowerowej oraz promocja rowerów elektrycznych wśród mieszkańców miasta.

tekst: A.P.; zdjęcia M. Ciecholińska

Pracownia Edukacji Ekologicznej zaprasza do udziału w XII Miejskim Konkursie Ekologicznym

dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych

Tegoroczna edycja będzie II konkursem z nowej serii. Adresatami konkursu są uczniowie z trzech różnych poziomów wiekowych. XII Miejski Konkurs Ekologiczny będzie odbywał się pod hasłem „Międzynarodowy Rok Lasów”.

Konkurs zostanie przeprowadzony dnia 4 marca 2011 r. (piątek) o godzinie 13⁰⁰ (szkoły podstawowe) i o godzinie 14:00 (gimnazja i szko-

ły ponadgimnazjalne) w Gimnazjum nr 2 w Tczewie.

Uczniowie zgłoszeni do udziału w konkursie powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami z zakresu ekologii i ochrony środowiska, zdobytymi na zajęciach lekcyjnych, pozalekcyjnych, spotkaniach w PEE oraz ogólnym czytaniem dotyczącym tematu. Zadania konkursowe będą uwzględniały także problematykę odpadową oraz wpływ działań człowieka na stan środowiska naturalnego.

Prosimy o zgłaszanie uczniów:

- posiadających wiedzę o zależnościach w środowisku (zgodnie z nazwą konkursu)
- znających sposoby i formy ochrony przyrody w Polsce i na świecie
- oraz najbardziej aktualne przykłady współpracy

międzynarodowej w dziedzinie ochrony planety przed negatywnymi skutkami działalności człowieka.

Zadaniem uczestników zgłoszonych przez szkoły będzie rozwiązanie testu, w którym 2/3 pytań będzie związanych z aktualnym hasłem konkursu.

Uczestników konkursu należy zgłaszać do dnia 18.02.2011 r. (należy podać dane ucznia, nr szkoły, nazwisko nauczyciela prowadzącego).

Szczegółowe informacje dotyczące procedury zgłoszeń i regulaminu konkursu zostaną rozesłane bezpośrednio do szkół.

Zgłoszenia prosimy przysyłać na adres mailowy Pracowni Edukacji Ekologicznej (pee@um.tczew.pl) lub faxem na nr 58 531 76 41.

Zapraszamy do udziału w konkursie i życzymy sukcesów.

Laureaci każdej kategorii wiekowej otrzymają atrakcyjne nagrody ufundowane przez Pracownię Edukacji Ekologicznej.

W Tczewie żyli, w Tczewie byli...

Stefania Lesikowska-Szalewska (1912-1990)

Czasy drugiej wojny światowej powały do życia bohaterów stających w obronie ojczyzny. Wielu z nich zostaje bezimiennych, jednakże tych, których znamy z imienia i nazwiska należy się przynajmniej krótkie wspomnienie. Na pewno warto odnotować wśród nich Stefanię Lesikowską-Szalewską, będącą komendantką Wojskowej Służby Kobiet oraz Inspektoratu Tczewsko-Chojnickiego Armii Krajowej.

Przyszła na świat 21 sierpnia 1912 roku w Stobnie koło Tucholi. Ukończyła Szkołę Gospodarstwa Domowego w Poznaniu, a w 1931 roku wyszła za mąż za nauczyciela – Stanisława Lesikowskiego. Do wybuchu wojny mieszkała w Kościerzynie, następnie została przesiedlona na ziemię Generalnego Gubernatorstwa, w okolice Siedlec. Jednakże już na początku 1940 roku powróciła na Pomorze. Jej mąż został komendantem Rejonu Kościerzyna Polskiej Armii Powsta-

nia. Ona zaś w 1943 roku otrzymała stanowisko referentki Wojskowej Służby Kobiet Obwodu Kościerzyna. Już wtedy stworzona przez nią sieć obejmowała prawie całe Pomorze Nadwiślańskie, w tym Tczew.

Rok później została referentką, czyli komendantką Wojskowej Służby Kobiet w sztabie Inspektoratu Tczewsko-Chojnickiego. Posiadał on sześć obwodów: chojnicki, kościerski, sępoleński, starogardzki, tczewski i tucholski. Zadaniem Stefanii Lesikowskiej-Szalewskiej było utrzymywanie kontaktów pomiędzy komórkami, działalność zwiadowcza, kolportaż podziemnej prasy i przemysł podrobionych dokumentów, a także pomoc partyzantom. Ci ostatni zgrupowani byli w oddział „Szyszki”, który działał na terenie Borów Tucholskich.

Jeszcze w 1942 roku uczestniczyła w akcji dywersyjnej na linii kolejowej Tczew–Chojnice. Rok później otrzy-

mała stopień podporucznika. W 1944 roku aresztowana, ale odbita przez oddział „Szyszki”. Od tamtej pory przebywała w lesie, ukrywając się w okolicach Czerska. Po wkroczeniu wojsk radzieckich organizowała pomoc dla ludności Kościerzyny. W latach wojennych pracowała w starogardzkim ZBOWID. Zbierała także relacje członkiń Wojskowej Służby Kobiet Inspektoratu Tczewsko-Chojnickiego. Została uhonorowana wieloma wyróżnieniami, w tym Krzyżem Armii Krajowej. Zmarła 31 sierpnia 1990 roku w Starogardzie Gdańskim.

Polskie Pomorze, w tym także nasze miasto, wiele zawdzięcza jej pracy organizacyjnej i konspiracyjnej.

Piotr Paluchowski

Na podstawie:

Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego, supl. 2, pod red. Z. Nowaka, Gdańsk 2002.

Z listu Anny Tomaszewskiej

Wspomnienie o Szkole Morskiej

W „Panoramie Miasta” często wspominamy osoby związane ze Szkołą Morską. Temat ten poruszyła w liście do naszej redakcji pani Anna Tomaszewska, córka Mamerta Stankiewicza, wykładowcy w pierwszej polskiej Szkole Morskiej. Dzisiaj Pani Anna mieszka w Warszawie, ale bardzo ciepło wspomina młodzieńcze lata spędzone w Tczewie. Poniżej publikujemy fragmenty jej listu.

Z miastem związana jestem od 1921 r., kiedy to moi rodzice Helena i Mamert Stankiewiczowie tu przybyli, a ojciec podjął pracę w Szkole Morskiej. W Biuletynie ukazały się wspomnienia o kpt. ż. w. Kańskim i moim ojcu. Uważam, że należy przypomnieć nazwiska osób, które mimo wielu trudności przyczyniły się do powstania Szkoły Morskiej w Tczewie.

(...) Pierwszym lekarzem szkolnym był dr Florian Hlasko, po jego śmierci lekarzem szkolnym został dr Węglewski. Pływał z uczniami na „Lwowie”, potem był długoletnim lekarzem w mieście. Mieszkał na Nowym Mieście.

Dr Licznarski nie był lekarzem szkolnym, ale w 1922 r. był radnym, a potem naszym lekarzem w gimnazjum żeńskim, do którego uczęszczałam.

W Biuletynie pojawiło się też wspomnienie o ks. Rydzewskim. Był kapłanem w Szkole Morskiej i potem katechetą w gimnazjum. Rzeczywiście był pogodny, z dużym poczuciem humoru, jednak często słyszałam słowa: „Stankiewicz za drzwi” – na przeszkadzanie na lekcji się nie godził.

W 1930 r. Szkoła Morska została przeniesiona do Gdyni. Ojciec przeszedł do pracy w Marynarce Handlowej, wszyscy pracownicy szkoły przenieśli się do Gdyni.

My zostaliśmy w Tczewie. Nasze kontakty ze szkołą w Gdyni nie ustały, a w Tczewie rozpoczęliśmy naukę. Chciałabym wspomnieć wspaniałych ludzi, którzy nam wykładali.

Prof. Guziński uczył łaciny i bardzo interesował się sportem, więc pamiętam go zawsze z gazetą sportową. Pani Janina Dąbrowska uczyła francuskiego, zginęła w Powstaniu Warszawskim. Pani Jadwiga Hass – matematyczka, zginęła w Sztutthofie. Jej nazwisko umieszczone jest na kamieniu w parku. Pani prof. Wanda Szlachetko – polonistka. Dzięki niej nauczyliśmy się czytać utwory, których same byśmy nie ruszyły. Po wojnie mieszkała w Gdyni.

Naszą wychowawczynią była p. Aleksandra Świechowska-Dukalska. Była akurat po skończeniu AWF w Warszawie, niewiele starsza od swoich wychowanek. Utrzymywałam z nią kontakt. I tak zdałam maturę w Tczewie. Maturę wtedy przeżywało całe miasto. Po zdaniu matury zaczęłam studia i do Tczewa wracałam tylko na wakacje.

W 1939 r. w listopadzie musiałyśmy opuścić miasto. Zamieszkałyśmy w

Budynek dawnej Szkoły Morskiej w Tczewie, dziś I LO (ze zbioru pocztówek T. Spionka znajdujących się w zasobach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie)

Warszawie. Siostra na kompletach zdała maturę, ja dokończyłam studia też na kompletach. Obie brałyśmy udział w Postaniu Warszawskim. Nie przyniosłyśmy wstydu rodzicom.

Na zakończenie pragnę dodać, że po II wojnie światowej zaczęliśmy się spotykać – my „Bachory” – jak nas w mieście nazywano. Byliśmy już dorośli, wykształceni i mieliśmy własne rodziny. Nasze spotkania były zawsze wspaniałe, upamiętniał je wierszykami Zbyszek Garnuszewski. Jest nas coraz mniej, ale jesteśmy nadal w kontakcie.

Pani Anna przesłała nam kopię artykułu w „Morzu” z czerwca 1980 r., w którym opublikowano zdjęcie oraz nazwiska i funkcje pierwszych profesorów Szkoły Morskiej oraz grupy pierwszych absolwentów.

Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie
zaprasza na

TK TCZEWSKI KONKURS TWORCZOŚCI

6.11.2010 godz. 8.30
Przesłuchania uczestników

6 listopada 2010 g. 20.00
Grzegorz TURNAU
z zespołem

Patronat nad Konkursem objęli:
Marszałek Województwa Pomorskiego,
Prezydent Miasta Tczewa, Starosta Tczewski

Więcej informacji na stronie www.ckis.tczew.pl

BILETY: 35 zł/osoba
do nabycia w kasie CKiS,
ul. Wyszyńskiego 10, Tczew
tel. 058/531-07-07,
058/531-04-64

W „Ogrodach sztuk”

Recital Ireny Santor

Irena Santor będzie gwiazdą kolejnego spotkania z cyklu „Ogrody sztuk” organizowanego przez Tczewskie Towarzystwo Kulturalne BRAMA. W programie także wieczór autorski ze Zbigniewem Korpolewskim, aktorem, reżyserem, prezenterem estradowym, tczewianinem, a prywatnie mężem Ireny Santor. Spotkanie odbędzie się 29 października o godz. 18.00 w Centrum Kultury i Sztuki.

– Irena Santor to artystka, której przedstawiać nie trzeba, to niekwestionowana Pierwsza Dama polskiej piosenki, nagrała ponad tysiąc piosenek, z których wiele stało się wielkimi przebojami – zaprasza **Ludwik Kiedrowski**, inicjator koncertu i prowadzący. – Wszyscy pamiętamy takie szlagiery jak „Powrócisz tu”, „Już nie ma dzikich plaż”, „Embarras”. To artystka wielkiego formatu, śpiewająca kryształowo czystym głosem. Znają ją wszyscy, bo jej piosenki są wciąż aktualne i nadal brzmią z tą samą ogromną siłą. Podczas występu w Tczewie usłyszymy największe przeboje artystki przeplatane nowymi piosenkami skomponowanymi specjalnie dla Ireny Santor.

Irenie Santor akompaniować będzie **Czesław Majewski**, spotkanie poprowadzi **Ludwik Kiedrowski**.

Wstęp na koncert, tylko za zaproszeniem, które otrzymać można w biurze TTK Brama (budynek Centrum Kultury i Sztuki) w godz. 16.00-18.00 w dni robocze.

Jak podkreśla **Kazimierz Janusz**, prezes TTK Brama, cel imprezy jest charytatywny. Cały dochód przeznaczony zostanie dla 9-letniego Mikołaja cierpiącego na dziecięcę porażenie mózgowie kończyn.

M.M.

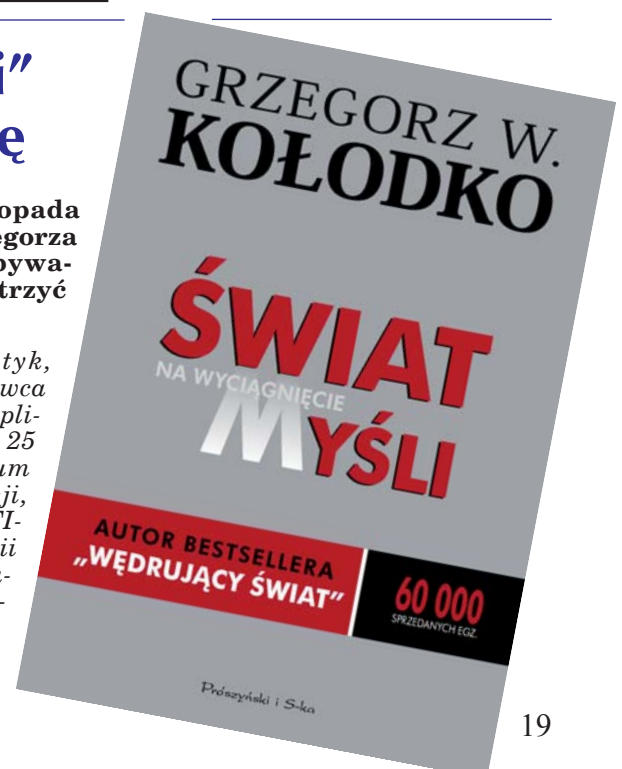
„Świat na wyciągnięcie myśli” – MPB zaprasza na promocję

Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie zaprasza 16 listopada br. o godz. 17:30 na promocję najnowszej książki prof. Grzegorza W. Kołodko „Świat na wyciągnięcie myśli”. Będzie to niebywała okazja, by spotkać się z autorem, podyskutować, zaopatrzyć się w publikację oraz otrzymać autograf.

Dwa i pół roku temu ukazał się „Wędrujący świat”, który okazał się bestsellerem. Tym razem czytelnicy mogą liczyć na opowieść równie barwną, napisaną z polemiczną pasją i wielką siłą przekonywania, z dbałością o logikę wyводу i trafność argumentów, a przede wszystkim z literacką werwą.

Prof. Grzegorz Kołodko – światowy autorytet w dziedzinie ekonomii i strategii rozwoju społeczno-gospodarczego. Intelktualista

i polityk, teoretyk i praktyk, uczyony i doradca, wykładowca i eseista, którego interdyscyplinarne prace ukazały się w 25 językach. Dyrektor Centrum Badawczego Transformacji, Integracji i Globalizacji, TIGER, wykładowca Akademii Leona Koźmińskiego. Maratończyk i podróżnik. Członek Europejskiej Akademii Nauki, Kultury i Sztuki. (Źródło: Prószyński i S-ka).

Irena Santor

recital

Czesław
Majewski

fortepian

Zbigniew
Korpolewski
wieczór autorski

Zapraszamy...

*Prowadzenie:
Ludwik Kiedrowski*

TCZEWSKIE
TOWARZYSTWO
KULTURALNE
BRAMA

"Ogrody sztuk"
w TCZEWIE

29.10.2010r. godz. 18:00

Sala Centrum Kultury i Sztuki

Wstęp: Wpłaty na cel charytatywny - chodzik NF Walker dla 9-letniego Mikołaja z dziecięcym porażeniem mózgowym kończyn.

Zaproszenia na koncert do odbioru w Biurze TTK "Brama" (Centrum Kultury i Sztuki) w godz. 16:00-18:00.